

ESIMESE ASTME KOHTU MÄÄRUS (kolmas koda)

3. juuli 2007*

Kohtuasjas T-212/02,

Commune de Champagne (Šveits),

„**Défense de l'appellation Champagne ASBL**”, asukoht Champagne (Šveits),

Cave des viticulteurs de Bonvillars, asukoht Bonvillars (Šveits), ja teised hagejad, kelle nimed asuvad käesoleva määruse lisas, esindajad: advokaadid D. Waelbroeck ja A. Vroninks,

hagejad,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: J. Carbery, hiljem F. Florindo Gijón ja F. Ruggeri Laderchi,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

ja

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: J. Forman ja D. Maidani, hiljem J. Forman ja F. Dintilhac,

kostjad,

keda toetab

Prantsuse Vabariik, esindajad: G. de Bergues ja A. Colomb,

menetlusse astuja,

mille esemeks on nõue tühistada nõukogu ja komisjoni 4. aprilli 2002. aasta otsuse 2002/309/EÜ, Euratom teadus- ja tehnikakoostöö kokkuleppe suhtes Šveitsi Konföderatsiooniga seitsme kokkuleppe sõlmimise kohta (EÜT L 114, lk 1; ELT eriväljaanne 11/41, lk 89) artikkel 1 osas, millega kiidetakse heaks Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe lisa 7 II jaotise artikli 5 lõige 8, ja väidetavalt sellega hagejatele tekkinud kahju hüvitamise nõue,

EUROOPA ÜHENDUSTE
ESIMESE ASTME KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: president M. Jaeger, kohtunikud J. Azizi ja E. Cremona,

kohtusekretär: E. Coulon,

on andnud järgmise

määruse

Õiguslik raamistik

- ¹ Vastavalt nõukogu 16. märtsi 1987. aasta määrusele (EMÜ) nr 823/87, millega kehtestatakse erisätted mpv-kvaliteetveinide kohta (EÜT L 84, lk 59), muudetud versioonis ning vastavalt mpv-kvaliteetveinide loetelule, mis on avaldatud selle määruse artikli 1 lõike 3 alusel (EÜT 1999, C 46, lk 113), on Prantsusmaal Champagne'i piirkonnas toodetud vahuveinil ühenduses kaitstud nimetus.

- 2 Nõukogu 24. juuli 1989. aasta määruse (EMÜ) nr 2392/89, millega kehtestatakse veinide ja viinamarjavirrete kirjeldamise ja esitlemise üldeeskirjad (EÜT L 232, lk 13), artikli 29 lõikes 2 on sätestatud:

„Imporditud veini tähistamiseks ei tohi kasutada lauaveini või mpv-kvaliteetveini tähistamiseks kasutatud geograafilise üksuse nime või ühenduses konkreetse piirkonna nime selle tootjamaa keeles, kus asub see üksus või piirkond, ega mõnes muus keeles.”

- 3 Määruse artikli 29 lõike 3 teises lõigus on sätestatud:

„Lõikest 2 erandite tegemine on lubatud, kui ühenduses toodetud veini geograafiline nimi ja kolmandas riigis asuva geograafilise üksuse nimi on identsed ja kui seda nime kasutatakse selles riigis veini puhul traditsiooniliselt ja tavapäraselt ning tingimusel, et riik reguleerib nime kasutamist.”

- 4 Nõukogu 17. mai 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1493/1999 veinituru ühise korralduse kohta (EÜT L 179, lk 1; ELT eriväljaanne 03/26, lk 25) artiklitega 81 ja 82 tunnistati kehtetuks määrus nr 823/87 ja määrus nr 2392/89 alates 1. augustist 2000. Vastavalt komisjoni 24. juuli 2000. aasta määrusele (EÜ) nr 1608/2000, millega sätestatakse üleminekumeetmed kuni määruse nr 1493/1999 rakendamiseks vajalike püsimeetmete kehtestamiseni, mida on viimati muudetud komisjoni 24. aprilli 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 699/2002 (EÜT L 109, lk 20), ning kaldudes kõrvale määruse nr 1493/1999 teatavatest sätetest, pikendati kuni määruse nr 1493/1999 rakendusmeetmete lõpliku vormistamise ja vastuvõtmiseni siiski määruse nr 823/87 teatavate sätete ning kogu määruse nr 2392/89 kohaldamisega kuni 31. maini 2002.

- 5 Komisjon andis 29. aprillil 2002 määruse (EÜ) nr 753/2002, milles sätestatakse teatavad nõukogu määruse (EÜ) nr 1493/1999 rakenduseeskirjad veinisektori toodete kirjeldamise, nimetamise, esitlemise ja kaitse osas (EÜT L 118, lk 1; ELT eriväljaanne 03/35, lk 455). See määrus, mida on muudetud komisjoni 25. novembri 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 2086/2002 (EÜT L 321, lk 8; ELT eriväljaanne 03/37, lk 383), on kohaldatav alates 1. augustist 2003.
- 6 Määruse nr 753/2002 artikliga 48 tunnistatakse kehtetuks määrus nr 1608/2000, määruse nr 753/2002 artikli 47 lõikes 2, mida on muudetud, sätestatakse siiski, et erandina määruse nr 1493/1999 teatavatest sätetest kohaldatakse määruse nr 823/87 ja määruse nr 2392/89 teatavaid sätteid siiski kuni 31. juulini 2003.
- 7 Määruse nr 1493/1999 artiklis 52 on sätestatud:

„Kui liikmesriik kasutab mpv-kvaliteetveini või vajaduse korral niisuguse mpv-kvaliteetveini valmistamiseks mõeldud veini nimetuses määratletud piirkonna nime, ei tohi seda nime kasutada veinisektori toodete tähistamiseks, mis ei ole toodetud selles piirkonnas, ja/või toodete tähistamiseks, mille puhul selle nime kasutamine ei ole kooskõlas asjakohaste ühenduse või siseriiklike eeskirjadega. See kehtib ka juhul, kui liikmesriik on kasutanud kohaliku halduspiirkonna, selle osa või väikese paikkonna nime üksnes mpv-kvaliteetveini või vajaduse korral niisuguse mpv-kvaliteetveini tootmiseks mõeldud veini nimetuses.

Liikmesriigid võivad teatavate nende poolt kindlaksmääratavate tootmistingimuste puhul lubada lisada määratletud piirkonna nimele valmistusmeetodit või tüüpi käsitlevaid üksikasju või viinamarjasordi või selle sünonüümi nime, ilma et see piiraks teatavat tüüpi mpv-kvaliteetveini käsitlevate ühenduse sätete kohaldamist.”

8 Nimetus „champagne” veinidele, mis pärinevad Champagne’i piirkonnast Prantsusmaal, asub määratletud piirkondades valmistatud kvaliteetveinide loetelus, mis on avaldatud vastavalt nõukogu määruse nr 1493/1999 artikli 54 punktile 5 (ELT 2006, C 41, lk 1; kõige viimases versioonis).

9 Määruse nr 753/2002 artikli 36 lõikes 1 on sätestatud:

„Maailma Kaubandusorganisatsiooni kuuluvast kolmandast riigist imporditud veini, sealhulgas üleküpsenud viinamarjadest valmistatud veini või otsetarbimiseks ettenähtud kääriiva viinamarjavirde puhul võib etiketile märkida määruse [...] nr 1493/1999 VII lisa [...] A 2 [alapunkti] d osutatud geograafilise piirkonna nime tingimusel, et selle eesmärk on identifitseerida vein kolmanda riigi territooriumilt või mõnest kõnealuse kolmanda riigi piirkonnast või paikkonnast pärit oleva veinina, kui veini konkreetne omadus, maine või mõni muu omadus on olulisel määral seostatav selle geograafilise päritoluga.”

10 Sama sätte lõike 3 kohaselt:

„Lõigetes 1 ja 2 osutatud geograafilised tähised ei tohiks põhjustada segiajamist geograafilise tähisega, mida kasutatakse ühenduse ja kolmandate riikide vahel sõlmitud kokkulepetes sisalduvatesse loeteludesse kantud mpv-kvaliteetveinide, lauaveinide või muude importveinide identifitseerimiseks.

Mõningaid esimeses lõigus osutatud kolmanda riigi geograafilisi tähiseid, mis on mpv-kvaliteetveini, lauaveini või imporditud veini geograafiliste tähiste homonüümid, võib kasutada tingimustel, millega tagatakse nende eristamine üksteisest,

arvestades vajadust tagada asjassepuutuvate tootjate võrdne kohtlemine ja tarbijate eksitamise vältimine.

[...]

Need tähised, mõisted ja praktilised tingimused on sätestatud VI lisas.”

- ¹¹ Määruse nr 753/2002, mida on muudetud komisjoni 20. veebruari 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 316/2004 (ELT L 55, lk 16; ELT eriväljaanne 03/42, lk 490), artikli 36 lõikes 5 sätestatakse:

„Lõigetes 1 ja 2 osutatud kolmanda maa geograafilist tähist võib kasutada importveini etiketil isegi siis, kui ainult 85% kõnealusest veinist saadi viinamarjadest, mis olid toodetud kõnealuse veini nime kandvas piirkonnas.”

- ¹² Nimetus „champagne” veinidele, mis pärinevad Champagne’i kommuunist Vaudi kantonis Šveitsis, ei asu VI lisas pealkirjaga „Artikli 36 lõikes 3 osutatud geograafiliste tähiste homonüümide ja [...] praktiliste kasutustingimuste loetelu”.

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

- 13 Champagne'i kommuun asub Vaudi kantonis Šveitsis Bonvillars'i viinamarjakasvatuspriirkonnas. Champagne'i kommuuni territooriumil toodetakse puhta *chasselas'* põhjal valget veini, mida turustatakse nimetuse all „champagne”.
- 14 Euroopa Ühendus ja Šveitsi Konföderatsioon sõlmisid 21. juunil 1999 seitse kokkulepet, nende hulgas Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe (EÜT 2002, L 114, lk 32; ELT eriväljaanne 11/41, lk 159; edaspidi „kokkulepe”).
- 15 Kokkuleppe lisa 7 artiklis 5 on sätestatud:

„1. Lepinguosalised astuvad kooskõlas käesoleva lisaga vajalikke samme artiklis 6 toodud ja artiklis 2 kindlaksmääratud, teineteise territooriumilt pärit veinisektori toodete nimetuste vastastikuseks kaitsmiseks. Selleks kehtestab iga lepinguosaline asjakohased õiguslikud vahendid, mis tagavad geograafiliste tähiste ja traditsiooniliste märgete tõhusa kaitse ja välistavad selle, et neid kasutatakse nende tähiste ja kirjeldustega hõlmamata veinide tähistamiseks.

2. Lepinguosaliste kaitstud nimetused on reserveeritud eranditult lepinguosalise territooriumilt pärit toodete jaoks, mida nad tähistavad ning neid võib kasutada üksnes selle lepinguosalise õigusnormides sätestatud tingimustel.

[...]

4. Homonüümsete geograafilise tähisteh puhul:

- a) kui käesoleva lisaga kaitstud kaks tähist on homonüümsed, tagatakse kaitse mõlemale, tingimusel et tarbijat ei eksitata veinisektori toote tegeliku päritolu osas;

[...]

5. Homonüümsete traditsiooniliste märgete puhul:

- a) kui käesoleva lisaga kaitstud kaks tähist on homonüümsed, tagatakse kaitse mõlemale, tingimusel et tarbijat ei eksitata veinisektori toote tegeliku päritolu osas;

[...]

8. Lõigetes 1[–]3 sätestatud erakorralist kaitset kohaldatakse käesoleva lisa 2. liite ühenduse nimekirjas oleva nimetuse „Champagne” suhtes. Kaheaastase ülemineku- perioodi jooksul alates käesoleva lisa jõustumisest ei piira erakorraline kaitse siiski nimetuse „Champagne” kasutamist Šveitsi Vaudi kantonist pärinevate teatavate

veinide kirjeldamisel ja esitlemisel, kui neid veine ei turustata ühenduse territooriumil ja tarbijat ei ole eksitatud veini tegeliku päritolu osas.”

16 Kokkuleppe lisa 7 artiklis 6 on sätestatud:

„Kaitstud on järgmised nimetused:

a) ühendusest pärit veinisektori tooted:

— märgede liikmesriigi kohta, kust toode pärineb;

— 2. liites nimetatud ühenduse erimärked;

— 2. liites nimetatud geograafilised tähised ja traditsioonilised erimärked;

b) Šveitsist pärit veinisektori tooted:

— märked „Šveits”, „Schweiz”, „Svizzera”, „Svizra” ja kõik muud nimetused, mis tähistavad seda maad;

— 2. liites nimetatud Šveitsi erimärked;

— 2. liites nimetatud geograafilised tähised ja traditsioonilised erimärked.”

17 Šveitsi Konföderatsiooni ratifitseerimiskiri anti hoiule 16. oktoobril 2000 pärast kokkuleppe heakskiitmist Šveitsi Konföderatsiooni Liidukogu poolt 8. oktoobril 1999 ning pärast 21. mail 2000 toimunud rahvahääletust.

18 Nõukogu ja komisjoni 4. aprilli 2002. aasta otsusega 2002/309/EÜ, Euratom teadus- ja tehnikakoostöö kokkuleppe suhtes Šveitsi Konföderatsiooniga seitsme kokkuleppe sõlmimise kohta (EÜT L 114, lk 1; ELT eriväljaanne 11/41, lk 89) kiideti kokkulepe Euroopa Ühenduse nimel heaks.

19 Vastavalt kokkuleppe artikli 17 lõikele 1 jõustus kokkulepe 1. juunil 2002.

Menetlus

20 Hagejad esitasid käesoleva hagiavalduse, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 1. juulil 2002.

- 21 Nõukogu ja komisjon esitasid Esimese Astme Kohtusse vastavalt 16. ja 30. oktoobril 2002 saabunud eraldi menetluskohustustega Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 114 lõike 1 alusel käesolevale hagile vastuvõetamatuse vastuväited.
- 22 Prantsuse Vabariik esitas 25. oktoobril 2002 avalduse menetlusse astumiseks nõukogu ja komisjoni nõuete toetuseks. 18. novembri 2002. aasta määrusega otsustas Esimese Astme Kohtu kolmanda koja esimees avalduse rahuldada.
- 23 Prantsuse Vabariik esitas 20. jaanuaril 2003 menetlusse astuja seisukohad vastuvõetavuse kohta.
- 24 Hagejad esitasid oma märkused vastuvõetamatuse vastuväidete kohta 3. veebruaril 2003 ning menetlusse astuja seisukohtade kohta 24. märtsil 2003. Nõukogu ja komisjon loobusid menetlusse astuja seisukohtade kohta märkuste esitamisest.
- 25 Esimese Astme Kohus otsustas 17. juuni 2003. aasta määrusega liita vastuvõetamatuse vastuväite põhikohtuasjaga ning oma kodukorra artiklis 64 sätestatud menetlust korraldava meetmena kutsus pooli üles vastama teatavatele kirjalikele küsimustele poolte vastuste raames. See nõue täideti ettenähtud tähtajal.

Poolte nõuded

26 Hagejad paluvad Esimese Astme Kohtul:

- tunnistada käesolev hagi vastuvõetavaks;

- tühistada vaidlustatud otsuse artikkel 1 osas, kus nõukogu kiitis heaks kokkuleppe lisa 7 II jaotise artikli 5 lõike 8;

- vajadusel tühistada see otsus osas, kus nõukogu ja komisjon kiitsid heaks kokkuleppe muud sätteid, samuti ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordi alase kokkuleppe, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkuleppe, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise vastavushindamise vastastikkuse tunnustamise kokkuleppe, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise riigihangete teatavaid aspekte käsitleva kokkuleppe ning Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise teadus- ja tehnikakoostöö kokkuleppe;

- tuvastada ühenduse, keda esindavad nõukogu ja komisjon, lepinguväline vastutus ning mõista neilt hagejate kasuks välja hüvitis kogu kahju eest, mis tuleneb kokkuleppe lisa 7 II jaotise artikli 5 lõikest 8;

- kohustada pooli esitama mõistliku aja jooksul täpsed andmed kahjusumma kohta, milles pooled on kokku leppinud, või selle puudumisel kohustada pooli esitama täiendavad nõuded, mis sisaldavad täpseid andmeid, või selle puudumisel mõista nõukogult hagejateks olevate veinitootjate kasuks välja 1 108 108 Šveitsi franki (CHF), jättes õiguse seda summat kohtumenetluse käigus täpsustada;
- mõista kohtukulud välja nõukogult ja komisjonilt.

27 Nõukogu palub Esimese Astme Kohtul:

- jätta hagi vastuvõetamatusesse tõttu läbi vaatamata;
- teise võimalusena jätta hagi põhjendamatusesse tõttu rahuldamata;
- mõista kohtukulud välja hagejatelt.

28 Komisjon palub Esimese Astme Kohtul:

- jätta hagi vastuvõetamatusesse tõttu läbi vaatamata;
- teise võimalusena jätta hagi põhjendamatusesse tõttu rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejatelt.

29 Prantsuse Vabariik palub Esimese Astme Kohtul:

— jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;

— teise võimalusena jätta hagi põhjendamatusse tõttu rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejatelt.

Õiguslik käsitlus

30 Kodukorra artikli 113 kohaselt võib Esimese Astme Kohus kodukorra artikli 114 lõigetes 3 ja 4 sätestatud tingimustel igal ajal oma algatusel pärast poolte ärakuulamist uurida asja läbivaatamist takistavaid asjaolusid, mille hulka väljakujunenud kohtupraktika kohaselt kuuluvad hagi vastuvõetavuse tingimused vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 230 neljandale lõikele (Euroopa Kohtu 24. märtsi 1993. aasta otsus kohtuasjas C-313/90: CIRFS jt vs. komisjon, EKL 1993, lk I-1125, punkt 23; Esimese Astme Kohtu 26. märtsi 1999. aasta määrus kohtuasjas T-114/96: Biscuiterie-confiserie LOR ja Confiserie du Tech vs. komisjon, EKL 1999, lk II-913, punkt 24, ja 8. juuli 1999. aasta määrus kohtuasjas T-194/95: Area Cova jt vs. nõukogu, EKL 1999, lk II-2271, punkt 22).

- 31 Lisaks on kodukorra artiklis 111 sätestatud, et kui Esimese Astme Kohus ei ole ilmselgelt pädev hagi läbi vaatama või kui hagi on ilmselgelt vastuvõetamatu või ilmselgelt õiguslikult põhjendamatu, võib Esimese Astme Kohus ilma menetlust jätkamata lahendada kohtuasja põhistatud määrusega.
- 32 Käesolevas asjas leiab Esimese Astme Kohus, et kirjalikus menetluses poolte esitatud tõendid ja antud selgitused on piisavalt selged. Kuna kohtutoimikus on kõik vajalikud dokumendid otsuse tegemiseks ning pooled on ära kuulatud, otsustab Esimese Astme Kohus, et puudub vajadus suulise menetluse avamiseks.

1. Tühistamisnõuded

Vastuvõetavus

Kokkuleppe lisa 7 artikli 5 lõige 8 kui kahjustav säte

— Poolte argumendid

- 33 Nõukogu ja komisjon väidavad, et kokkuleppe lisa 7 artikli 5 lõige 8 (edaspidi „*champagne*’i klausel”) ei kahjusta hagejaid. Võimatus kasutada nimetust „*champagne*” hagejate toodetud teatavate veinide kirjeldamisel ja esitlemisel tuleneb kokkuleppe lisa 7 artikli 5 lõigete 1–3, artikli 6 ning 2. liite pelgast sõnastusest kogumis. *Champagne*’i klausli ainus tagajärg oli kehtestada Vaudi kantonist pärinevate teatavate veinide suhtes kaheaastane üleminekuperiood, mille jooksul sõna „*champagne*”

kasutamine oli lubatud tingimusel, et neid veine ei turustata ühenduse territooriumil ja et tarbijat ei eksitata veini tegeliku päritolu osas.

34 Komisjon järeldab sellest, et kuna hagejad nõuavad vaidlustatud otsuse tühistamist osas, millega komisjon kiitis heaks *champagne*'i klausli, tuleb käesolevad tühistamisnõuded jätta vastuvõtmatusse tõttu läbi vaatamata.

35 Hagejad leiavad, et kui üldiselt tuleneb veinisektori toodete nimetuste erakorraline kaitse kokkuleppe lisa 7 artikli 5 lõigetest 1–3, siis *champagne*'i klausliga kehtestatakse rangem kord nimetuse „champagne” jaoks. Kui veinisektori muude toodete suhtes kehtib homonüümia erand kokkuleppe lisa 7 artikli 5 lõigetes 4 ja 5 sätestatud tingimustel, siis *champagne*'i klausli eesmärk on pärast üleminekuperioodi möödumist keelata nimetust „champagne” kandvate toodete igasugune turustamine ning seega välistada võimalik homonüümia erand, millele võidakse Champagne'i kommunist pärinevate veinide puhul tugineda.

36 Kuna *champagne*'i klausel võtab hagejatelt võimaluse toetuda homonüümia erandile Champagne'i kommunist pärinevate veinide puhul, tooks vaidlustatud sätete tühistamine endaga kaasa selle, et EÜ artikli 233 alusel nõutakse ühenduse institutsioonidelt Esimese Astme Kohtu otsuse täitmiseks vajalike meetmete võtmist ning uute läbirääkimiste alustamist Šveitsi Konföderatsiooniga vastavalt Esimese Astme Kohtu sõnastatud nõuetele. Seega leiavad hagejad, et *champagne*'i klausel kahjustab otseselt nende olukorda.

— Esimese Astme Kohtu hinnang

- 37 Tuleb meenutada, et käesoleva hagi konkreetne ese on vaidlustatud otsuse artikli 1 tühistamine osas, milles komisjon kiidab heaks *champagne*'i klausli. Vaid teise võimalusena ning üksnes oletusel, et selle otsusega heaks kiidetud seitse sektoriaalset kokkulepet moodustavad lahutamatu terviku, puudutab hagi samuti vaidlustatud otsuse tühistamist osas, milles see otsus kiidab heaks kogu kokkuleppe kui ka ülejäänud kuus sektoriaalset kokkulepet.
- 38 Sellest tuleneb, et vähemalt formaalselt peavad hagejad vastavalt oma nõuete sõnas-tusele neid kahjustavaks sätteks *champagne*'i klauslit ning nad taotleavad otsuse tühis-tamist üksnes osas, milles see kiidab kõnealuse klausli heaks, ja see on käsitletav osalise tühistamise peamise nõudena või teise võimalusena nõudena tühistada otsus tervikuna. Taotletava tühistamise ulatuse küsimus sõltub hagejate arvates vaidlus-tatud otsusega heakskiidetud seitsme kokkuleppe lahutamatumust laadist endast ning see ei mõjuta seega selle sätte määratlemist, mis hagejate arvates neid kahjustab.
- 39 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on füüsilise või juriidilise isiku esitatud tühistamishagi vastuvõetav üksnes siis, kui hagejal on põhjendatud huvi vaidlustatud meetme tühistamise suhtes (Esimese Astme Kohtu 14. septembri 1995. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-480/93 ja T-483/93: *Antillean Rice Mills jt vs. komisjon*, EKL 1995, lk II-2305, punkt 59; 25. märtsi 1999. aasta otsus kohtuasjas T-102/96: *Gencor vs. komisjon*, EKL 1999, lk II-753, punkt 40; 30. jaanuari 2002. aasta otsus kohtuasjas T-212/00: *Nuove Industrie Molisane vs. komisjon*, EKL 2002, lk II-347). Selline huvi eeldab, et vaidlustatud meetme tühistamisel endal võivad olla õigus-likud tagajärjed (vt Esimese Astme Kohtu 28. septembri 2004. aasta otsus kohtu-asjas T-310/00: *MCI vs. komisjon*, EKL 2004, lk II-3253, punkt 44, ja viidatud kohtu-praktika), või teise vormeli kohaselt, et hagi tulemusel võib selle esitanud pool saada mingit kasu (Esimese Astme Kohtu 17. oktoobri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-28/02: *First Data jt vs. komisjon*, EKL 2005, lk II-4119, punkt 34).

40 Niisiis tuleb selleks, et kindlaks teha, kas hagejatel on põhjendatud huvi vaidlustatud otsuse tühistamiseks — mis on nende hagi ese — osas, millega kiideti heaks *champagne*'i klausel, välja selgitada, kas *champagne*'i klausel mõjutab piiravalt hagejate õigusi.

41 Selles osas tuleb meenutada, et kokkuleppe lisa 7 artikli 5 lõikele 2 on kaitstud nimetused reserveeritud eranditult lepinguosalise territooriumilt pärit toodete jaoks, mida nad tähistavad. Kaitstud nimetused selle lisa tähenduses on loetletud artiklis 6.

42 Kokkuleppe lisa 7 artikli 6 punkti a kohaselt on need ühendusest pärit veinisektori toodete osas järgmised:

— mäрге liikmesriigi kohta, kust toode pärineb;

— 2. liites nimetatud ühenduse erimärked;

— 2. liites nimetatud geograafilised tähised ja traditsioonilised erimärked.

43 Vastavalt sama lisa artikli 6 punktile b on need Šveitsist pärit veinisektori toodete puhul järgmised:

— märked „Šveits”, „Schweiz”, „Svizzera”, „Svizra” ja kõik muud nimetused, mis tähistavad seda maad;

— 2. liites nimetatud Šveitsi erimärked;

— 2. liites nimetatud geograafilised tähised ja traditsioonilised erimärked.

44 Prantsuse kontrollitud päritolunimetus „champagne” asub 2. liites geograafilise tähi-
sena kokkuleppe lisa 7 artikli 6 punkti a kolmanda taande tähenduses.

45 Kuigi nimetus „champagne”, olgu see siis Šveitsi geograafiline tähis või Šveitsi
traditsiooniline erimärge, ei asu 2. liites loetletud Šveitsist pärit veinisektori toodete
kaitstud nimetuste hulgas, ei mainita selles liites siiski ühtegi kokkuleppe lisa 7
artikli 6 punkti b teises taandes viidatud erimärget. Kuna nimetus „champagne” ei
kujuta endast ka Šveitsi tähistavat nime, ei saa seda nimetust seega käsitleda Šveitsi
kaitstud nimetusena kokkuleppe lisa 7 tähenduses.

46 Tuleb meenutada, et kokkuleppe lisa 7 artikli 5 lõike 4 punkt a sätestab, et „kui
käesoleva lisaga kaitstud kaks tähist on homonüümsed, tagatakse kaitse mõlemale,
tingimusel et tarbijat ei eksitata veinisektori toote tegeliku päritolu osas”. Samuti on
sätestatud selle lisa artikli 5 lõike 5 punktis a, et „kui käesoleva lisaga kaitstud kaks
tähist on homonüümsed, tagatakse kaitse mõlemale, tingimusel et tarbijat ei eksitata
veinisektori toote tegeliku päritolu osas”.

- 47 Kokkuleppe lisa 7 artikli 5 lõigetes 4 ja 5 sätestatud homonüümia erandeid, mille kasutamise võimalusest on hagejad endi arvates ilma jäetud *champagne*'i klausli alusel, kohaldatakse ainult kahe homonüümse ja kokkuleppe lisa 7 alusel kaitstud tähise või mõiste olemasolul.
- 48 Nagu on eespool märgitud, ei olnud nimetus „champagne” Šveitsi kaitstud nimetus kokkuleppe lisa 7 tähenduses.
- 49 Hagejate võimatus kasutada kokkuleppe lisa 7 artikli 5 lõigetes 4 ja 5 sätestatud homonüümia eranditest ühte tuleneb järelikult nende sätete ülesehitusest endast ning asjaolust, et nimetus „champagne” ei kujuta endast Šveitsi kaitstud nimetust kokkuleppe lisa 7 tähenduses.
- 50 Niisiis väidavad hagejad ekslikult, et *champagne*'i klausel jätab nad ilma võimalusest tugineda ühele kokkuleppe lisa 7 artikli 5 lõigetes 4 ja 5 sätestatud homonüümia eranditest.
- 51 Seega tuleb meenutada, et selles klauslis on sätestatud:

„Lõigetes 1[–]3 sätestatud erakorralist kaitset kohaldatakse käesoleva lisa 2. liite ühenduse nimekirjas oleva nimetuse „Champagne” suhtes. Kaheaastase ülemineku- perioodi jooksul alates käesoleva lisa jõustumisest ei piira erakorraline kaitse siiski nimetuse „Champagne” kasutamist Šveitsi Vaudi kantonist pärinevate teatavate veinide kirjeldamisel ja esitlemisel, kui neid veine ei turustata ühenduse territooriumil ja tarbijat ei ole eksitatud veini tegeliku päritolu osas”.

- 52 *Champagne*'i klausli ainus tagajärg oli seega lubada kaheaastasel üleminekuperioodil turustada väljaspool ühenduse territooriumi Vaudi kantonist pärinevaid teatavaid veine nimetuse „champagne” all. *Champagne*'i klausel kujutab endast seega Vaudi kantonist pärinevate teatavate veinide jaoks sellise erakorralise kaitse sätestamist, mis on kokkuleppe lisa 7 artikli 5 lõigete 1–3 alusel nimetusel „champagne”, mis asub sama lisa 2. liites toodud ühenduse nimekirjas, ning nagu seda pealegi kinnitavad selle klausli esimene lause ning klausli teise lause alguses asuv adverb „siiski”.
- 53 Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et vaidlustatud otsuse tühistamine osas, milles see kiidab heaks *champagne*'i klausli, ei oleks hagejate jaoks mitte üksnes kasutu, vaid neile isegi kahjulik, kuna tühistamisega kaotataks üleminekuperiood, mis otsusega hagejate kasuks kehtestati. Seetõttu puudub hagejatel põhjendatud huvi vaidlustada *champagne*'i klauslit ning nende hagi tuleb niisiis jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.
- 54 Siiski tuleb märkida, et lisaks hagejate nõuete kitsale sõnastusele tuleneb nende esitatud väidetest, et hagejad vaidlustavad sisuliselt neile kokkuleppega pandud keelu turustada Vaudist *Champagne*'i kommuunist pärit veine nimetuse „champagne” all pärast *champagne*'i klausliga ette nähtud kaheaastast üleminekuperioodi.
- 55 Kuigi on tõsi, nagu eespool märgitud, et *champagne*'i klausel ei ole selle keelu õiguslik alus, siis on samuti tõsi, et kokkuleppe paneb selle lisa 7 artikli 5 lõigete 1–6 ning sama lisa 2. liite alusel Šveitsi Konföderatsioonile tõepoolest kohustuse tagada ühenduse nimetuse „champagne” erakorraline kaitse ning välistab igasuguse homonüümia erandi võimaluse Vaudist *Champagne*'i kommuunist pärit veinide puhul. Lisaks tuleb meenutada, et *champagne*'i klausel rõhutab seda asjaolu sõnaselgelt oma esimeses lauses, mille kohaselt „lõigetes 1[–]3 sätestatud erakorralist kaitset kohaldatakse

käesoleva lisa 2. liite ühenduse nimekirjas oleva nimetuse „Champagne” suhtes, nii et see kujutab endast selle korra sõnaselget sõnastust”, mis tuleneb nimetuse „champagne” registreerimisest nimekirjas, mis on koostatud ühendusest pärinevate veini-sektori toodete kaitstud nimetuste kohta.

56 Sellest jäeldub, et hagi tuleb lugeda esitatuks ühenduse nimetuse „champagne” erakorralise kaitse korra — mis tuleneb kokkuleppe lisa 7 artikli 5 lõigetest 1–6 ning 2. liitest — vastu, kus *champagne*’i klausel, eeskätt selle esimene lause kujutab endast sõnaselget avaldust. Lisaks tuleb tõdeda, et peale hagejate õiguspäraste vastuväidete *champagne*’i klausli kui kahjustava sätte kohta tuleneb hagejate kirjalikest seisukohadest, et just nii mõistsidki nõukogu ja komisjon hagi, nii et kohtuvaidlust võistlevas menetluses ei mõjuta hagejate ebatäpsus neid kahjustava sätte määratlemisel.

57 Neil tingimustel uurib Esimese Astme Kohus samuti hagi vastuvõetavust osas, kus hagi ese on vaidlustatud otsuse artikli 1 tühistamine, niivõrd kui selles kiideti heaks ühenduse nimetuse „champagne” erakorralise kaitse kord, nagu see tuleneb kokkuleppe lisa 7 artikli 5 lõigetest 1–6 ning 2. liitest (edaspidi „kokkuleppe vaidlusalused sätted”).

58 Selles osas tuleb olukordadel vahet teha vastavalt sellele, kas hagejate kahjustamist kokkuleppe vaidlusaluste sätetega peetakse silmas Šveitsi või ühenduse territooriumil.

Hagejate kahjustamine vaidlustatud otsusega Šveitsi territooriumil

— Poolte argumendid

- 59 Nõukogu väidab, et Šveitsi Konföderatsioon ei ole osa ühendusest ning järelikult ei ole Šveitsis vastavalt EÜ artikli 299 lõikele 1 kohaldatav mitte ükski ühenduse otsus või säte. Vaidlustatud otsusega ei saa seega inkorporeerida kokkulepet Šveitsi õigus-korda, kuna otsusel puudub igasugune toime.
- 60 Nõukogu meenutab, et vastavalt Viinis 23. mail 1969 sõlmitud Rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni (edaspidi „Viini konventsioon”) artiklile 26 on iga kehtiv leping selle pooltele kohustuslik ja nad peavad seda heas usus täitma, ning vastavalt selle konventsiooni artiklile 29 kui muu kavatsus ei ilmne lepingust või ei ole kehtestatud muul viisil, on leping kohustuslik igale selle poolele kogu tema territooriumil. Seega mis puudutab Šveitsi Konföderatsiooni ning Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel 21. juunil 1999 allkirjastatud seitset kokkulepet, peab iga pool järgima ja täitma neid kokkuleppeid, mille kohaldamine kuulub Šveitsi territooriumil eranditult Šveitsi ametivõimude pädevusse.
- 61 Selles osas märgib nõukogu, et kokkuleppe artikkel 16 täpsustab, et kokkulepet kohaldatakse ühelt poolt nende territooriumide suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, ja teiselt poolt Šveitsi territooriumi suhtes, samuti täpsustatakse kokkuleppe lisa 7 artikli 5 lõikes 1, et „[s]elleks kehtestab iga lepingu-osaline asjakohased õiguslikud vahendid, mis tagavad geograafiliste tähiste ja traditsiooniliste märgete tõhusa kaitse ja välistavad selle, et neid kasutatakse nende tähiste ja kirjeldustega hõlmamata veinide tähistamiseks”.

62 Nõukogu järeldab sellest, et tulenevalt Šveitsi põhiseaduse normidest, muutub kõnealune kokkulepe vaid seda ratifitseerinud Šveitsi otsuse alusel Šveitsi territooriumil kohaldatavaks, ja seda Šveitsi õiguskorrale omaste tingimuste ning üksik- asjalike eeskirjade kohaselt. Vaid Šveitsi ametivõimud on pädevad ja vastutavad selliste asjakohaste õiguslike vahendite kehtestamise eest, selleks et kohaldada Šveitsi territooriumil kokkuleppe lisa 7 artiklis 5 viidatud õigusi ja kohustusi, mida võib tõenäoliselt kohaldada ka hagejate olukorras. Nõukogu rõhutab, et kuigi Šveitsi Konföderatsioonis on monistlik süsteem rahvusvaheliste kokkulepete inkorporeerimisel, on sellel riigil siiski autonoomsed seadused, mis määravad kindlaks, mil määral loob leping, mille pooleks see riik on, õigusi isikutele, nii et riigi kohtud saaksid vastu võtta ühenduse kohtutest teistsuguseid otsustusi ühenduse poolt sõlmitud kokkuleppe vahetu kohaldatavuse osas. Nõukogu viitab sellise lahknevuse näitena Šveitsi liidukohtu 25. jaanuari 1979. aasta otsusele kohtuasjas Bosshard Partners Intertrading vs. Sunlight AG.

63 Nõukogu leiab lõpuks, et hagejate viidatud kohtupraktika, mis puudutab küsimust, kas ühenduse poolt kolmanda riigiga sõlmitud kokkuleppe sätet tuleb käsitleda vahetult kohaldatavana, ei ole käesolevas kohtuasjas asjakohane, kuna vaidlustatud otsus ei puuduta hagejate olukorda. Nõukogu märgib siiski, et Esimese Astme Kohtu poolt vaidlustatud otsuse võimalik tühistamine ei too endaga kaasa vastavalt Viini konventsiooni artiklile 46 lepingu kehtetust, kuna Šveitsi ametivõimud on jätkuvalt kohustatud seda järgima ning kokkuleppe rakendamiseks Šveitsi ametivõimude kehtestatud meetmed jäävad jõusse.

64 Komisjon leiab, et vaidlustatud otsuse ese on ratifitseerida ühenduse nimel ja arvel Šveitsi Konföderatsiooniga 21. juunil 1999 sõlmitud seitse kokkulepet ning rakendada need ühenduse territooriumil.

- 65 Selles osas tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et vastavalt asutamislepingu sätetele kujutab nõukogu ja/või komisjoni poolt sõlmitud kokkulepe endast ühenduse puhul akti, mille on vastu võtnud üks selle institutsioonidest, ning vastava kokkuleppe sätted moodustavad alates kokkuleppe jõustumisest ühenduse õiguskorra lahutamatu osa (Euroopa Kohtu 30. aprilli 1974. aasta otsus kohtuasjas 181/73: Haegeman, EKL 1974, lk 449, punktid 4 ja 5, ning 30. septembri 1987. aasta otsus kohtuasjas 12/86: Demirel, EKL 1987, lk 3719, punkt 7).
- 66 Institutsioonide aktidel on põhimõtteliselt sama kohaldamisala kui asutamislepingul, mille alusel need on vastu võetud. Vastavalt asutamislepingu artikli 299 lõikele 1 ei ole ühenduse institutsiooni vastuvõetud akt kohaldatav kolmanda riigi territooriumil ning selline akt ei saa vastavalt selle riigi normidele mõjutada riigi territooriumil tekkivaid ja teostatavaid õigusi.
- 67 Kokkuleppe vaidlusalused sätted ei ole seega kohaldatavad ning neid saab hagejate suhtes kohaldada vaid Šveitsi ametivõimude vastuvõetava ratifitseerimisaktiga, millega ametivõimud väljendavad ametlikult oma nõusolekut olla seotud kokkuleppega ning kohustuvad võtma vajalikud meetmed kokkuleppe rakendamiseks oma territooriumil vastavalt kokkuleppe artiklitele 14 ja 16.
- 68 Komisjon järeldeb sellest, et vaidlustatud otsus, s.t ühenduse nimel ja arvel vastu võetud ratifitseerimisakt ei ole kohaldatav Šveitsi territooriumil ning et akti ese ei ole — ja selle tagajärg ei saa olla — korraldada hagejate tegevust Šveitsis ega järelikult kehtestada nende suhtes mis tahes keeldu. Vaidlustatud otsuse võimalik tühistamine ei mõjuta Šveitsi territooriumil ka hagejate olukorda, mille korraldamine on vaid Šveitsi ametivõimude pädevuses, mistõttu puudub hagejatel põhjendatud huvi vaidlustatud otsuse tühistamiseks.

- 69 Menetlusse astujaks olev Prantsuse Vabariik väidab, et vaidlustatud otsus on otsus, millega sõlmiti ühenduse nimel seitse 21. juunil 1999 allkirjastatud kokkulepet. Otsuse eesmärk oli muuta kokkulepped ühenduse territooriumil kohaldatavateks. EÜ artikli 299 lõikest 1 tuleneb, et ühenduse institutsiooni vastuvõetud akt on kohaldatav vaid ühenduse liikmesriikide, mitte aga kolmanda riigi territooriumil. See akt ei ole seega kohaldatav Šveitsi territooriumil, kuna vaidlustatud otsus ei saa hagejate õigusi mõjutada. Selleks et need kokkulepped oleksid Šveitsi territooriumil kohaldatavad, peavad selle riigi ametivõimud need ratifitseerima.
- 70 Lisaks täpsustab kokkuleppe lisa 7 artikli 5 lõige 1 geograafiliste tähiste osas, et „[s]elleks kehtestab iga lepinguosaline asjakohased õiguslikud vahendid, mis tagavad geograafiliste tähiste ja traditsiooniliste märgete tõhusa kaitse ja välistavad selle, et neid kasutatakse nende tähiste ja kirjeldustega hõlmamata veinide tähistamiseks”. Vaid Šveitsi ametivõimude otsus võib seega mõjutada hagejate õigusi ja kohustusi Šveitsis.
- 71 Hagejad väidavad, et vastavalt kohtupraktikale on rahvusvahelise kokkuleppe sõlmimist puudutav nõukogu akt ise akt, mille peale võib EÜ artikli 230 alusel esitada hagi (Euroopa Kohtu 9. augusti 1994. aasta otsus kohtuasjas C-327/91: Prantsusmaa vs. komisjon, EKL 1994, lk I-3641, punkt 16, ja 10. märtsi 1998. aasta otsus kohtuasjas C-122/95: Saksamaa vs. nõukogu, EKL 1998, lk I-973, punktid 41 ja 42; Euroopa Kohtu poolt EÜ asutamislepingu artikli 228 alusel antud 13. detsembri 1995. aasta arvamus kohtuasjas 3/94, EKL 1995, lk I-4577, punkt 22).
- 72 Hagejad leiavad, et nõukogu ja komisjoni argumendid tuginevad ekslikule eeldusele, et ühenduse akt ei saa iseenesest luua tagajärgi väljaspool ühenduse territooriumi. Akt, millega ühendus sõlmis kokkuleppe kolmanda riigiga, seab rahvusvahelises plaanis tingimuseks selle kokkuleppe enda olemasolu. Käesolevas asjas on kokkuleppe muutunud kohustuslikuks vaid tulenevalt esiteks Šveitsi liidunõukogu 16. oktoobri

2000. aasta ratifitseerimisotsusest, ning teiseks nõukogu 4. aprilli 2002. aasta otsusest selle kokkuleppe heakskiitmise kohta. Niisiis ei ole tõsi see, et hagejaid puudutas vaid kokkuleppe vaidlusaluste sätete Šveitsi Konföderatsiooni poolt ratifitseerimine, kuna vaidlustatud otsuseta ei oleks hagejaid ilma jäetud õigusest turustada veini, mida nad ise toodavad nimetuse „champagne” all.

73 Hagejad rõhutavad selles osas, et vaidlustatud otsus on hilisem kui Šveitsi Konföderatsiooni poolt kokkuleppe ratifitseerimine. Enne selle otsuse vastuvõtmist ei kehtinud Šveitsi Konföderatsiooni suhtes seega kokkuleppe vaidlusalustest sätetest tulenevat kohustust, mis tekkis alles pärast kõnealuse otsuse vastuvõtmist, mis oli kokkuleppe jõustumise eeldus. Hagejate keeld jätkata kommuuni nime „Champagne” kasutamist tulenes seega otseselt vaidlustatud otsusest.

74 Asjaolu, et akti ebaseaduslikkus tuleneb kahe teguri koostoimest, st ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni ratifitseerimisotsustest, ei tähenda seda, et kumbagi neist kahest tegurist ei tohiks vaidlustada tühistamishagi esitamise teel — tagajärg, mille tooks kaasa nõukogu seisukoht.

75 Euroopa Kohus on kinnitanud sellise tühistamishagi vastuvõetavust, mis on esitatud rahvusvahelisi lepinguid heakskiitva akti peale, tegemata vahet akti välistel või sisemistel tagajärgedel (eespool punktis 71 viidatud kohtuotsus Prantsusmaa *vs.* komisjon, ja eespool punktis 71 viidatud kohtuotsus Saksamaa *vs.* nõukogu; Euroopa Kohtu 10. detsembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-29/99: komisjon *vs.* nõukogu, EKL 2002, lk I-11221, ja 12. detsembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-281/01: komisjon *vs.* nõukogu, EKL 2002, lk I-12049).

- 76 Kui järgida nõukogu seisukohta, võiksid ühenduse institutsioonid ka vabalt rikkuda ühenduse õigusnorme, eeskätt põhiõigusi, kuna institutsioonid tegutsevad oma välise pädevuse raames ning kuna kõnealuse akti tagajärjed avalduvad vaid kolmanda riigi territooriumil.
- 77 Mis puudutab nõukogu tõlgendust EÜ artikli 299 kohta, siis leiavad hagejad, et nõukogu jätab tähelepanuta, et ühenduse õiguskorra ruumiline kohaldamisala ületab liikmesriikide kõiki territooriume ning ulatub igasse kohta, kus liikmesriik tegutseb mis tahes alal ühenduse antud pädevuse ulatuses. Nii on ühendusel ka pädevus karistada kartellikokkulepete eest või keelata ühendusevälised koondumised (Euroopa Kohtu 27. septembri 1988. aasta otsus liidetud kohtuasjades 89/85, 104/85, 114/85, 116/85, 117/85 ja 125/85–129/85: *Ahlström Osakeyhtiö jt vs. komisjon*, EKL 1988, lk 5193, ja 28. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-306/96: *Javico*, EKL 1998, lk I-1983; eespool punktis 39 viidatud kohtuotsus *Gencor vs. komisjon*).
- 78 Käesolevas asjas tuleneb *champagne*'i klausli sõnastusest sõnaselgelt, et sellega soovitakse luua tagajärgi nii ühenduse kui ka Šveitsi territooriumil. Selle klausliga keelatakse nimetuse „champagne” kasutamine Šveitsi territooriumil, kuigi vastavalt Šveitsi õigusele on see jätetud Vaudi Champagne'i kommuuni veinitootjate kasutada. Hagejad väidavad selles osas, et 14. mai 1974. aasta leping Prantsuse Vabariigi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel päritolumärgete, päritolunimetuste ja muude geograafiliste nimetuste kaitsmise kohta (edaspidi „Prantsuse-Šveitsi leping”) kiitis artikli 2 lõikes 3 sätestatud homonüümia erandi alusel heaks selle nimetuse kasutamise Vaudi kantonist Champagne'ist pärinevate veinide puhul. Seda asjaolu ei ole muu hulgas vaidlustanud Champagne'i provintsist pärit tootjad.
- 79 Peale selle on Viini konventsiooni artiklis 46, millele viitab nõukogu oma argumentides, pelgalt sätestatud, et riigil ei ole õigust viidata asjaolule, et tema nõusolekut olla lepinguga seotud mõjutab see, et nõusoleku väljendamisel rikkus ta siseriigi õiguses lepingute sõlmimise pädevust puudutavat sätet. Sellise olukorraga ei ole tegemist

käesolevas asjas, kus on rikutud põhiõigust. Igal juhul ei hõlma käesoleva konventsiooni artikkel 46 juhtumit, kus rikkumine on ilmne, nagu see on käesolevas asjas, kuna kokkuleppe vaidlusalused sätted kujutavad endast omandiõiguse ning hageja ettevõtlusvabaduse ilmset ja rasket rikkumist. Lisaks jätkaks vaidlustatud otsuse tühistamine kokkuleppe vaidlusalused sätted ilma igasugusest väärtusest ning kokkuleppe pooltel puuduks vastavalt Viini konventsiooni artiklile 60 jj alus neid kohaldada.

80 Lõpuks, mis puudutab nõukogu argumenti selle kohta, et väidetavalt ei käsitle kokkuleppe vaidlusalused sätted otseselt hagejaid, meenutavad viimased, et vastavalt Euroopa Kohtu ja Esimese Astme Kohtu praktikale on hageja otseselt puudutatud, kui ühenduse aktil on hageja suhtes otsene mõju, ilma et pärast selle vastuvõtmist oleks vaja siseriikliku või ühenduse asutuse kaalutluspädevusel rajanevat tegevust. Pelgalt rakendusakti vastuvõtmine siiski ei katkesta otsest seost ühenduse õigusakti ja hageja vahel (Euroopa Kohtu 13. mai 1971. aasta otsus liidetud kohtuasjades 41/70–44/70: *International Fruit Company jt vs. komisjon*, EKL 1971, lk 411).

81 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb samuti, et tingimus, mille kohaselt peab vaidlustatud ühenduse meede puudutama isikut otseselt, eeldab, et see meede avaldab otsest mõju isiku õiguslikule olukorrale ega jäta meedet rakendama kohustatud adressaadile mingit kaalutusõigust — akti rakendamine on puhtautomaatne ja tuleneb vaid ühenduse õigusnormidest, ilma et kohaldataks muid vahenorme (Euroopa Kohtu 5. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas C-386/96 P: *Dreyfus vs. komisjon*, EKL 1998, lk I-2309, punkt 43).

82 Hagejad möönavad, et juhul kui tegemist on meetmega, mis tõepoolest jätab nendele riikidele laia kaalutlusruumi, kelle ülesanne on tagada meetme ülevõtmine siseriiklikku õigusesse, siis võivad vaid võetud rakendussätted poolte olukorda mõjutada.

- 83 Siiski ei ole see nii käesoleval juhul, kuna *champagne*'i klausel on selge, täpne ja väljendatud üheselt mõistetavas sõnastuses, jätmata kaalutlusruumi meetmete võtmiseks, mis on vajalikud, et tagada kokkuleppe vaidlusaluste sätete rakendamine ja tegelik kohaldamine. Nõukogu ja komisjon rõhutavad ise asjaolu, et kokkuleppe artikli 14 kohaselt peab Šveitsi Konföderatsioon võtma kõik üld- ja erimeetmed, mida on vaja kokkuleppe täitmiseks, vastasel korral vastutab ta rahvusvahelisel tasandil.
- 84 Lisaks ei seisne ühenduse õiguse rikkumine Šveitsi võimalikus käitumises, vaid kokkuleppe vaidlusalustes sätetes, mis kohustavad Šveitsi võtma meetmed, mis on vajalikud kokkuleppe nõuetekohaseks täitmiseks analoogselt olukorraga, mis oli Euroopa Kohtu 5. novembri 2002. aasta otsuse ese kohtuasjas C-476/98: komisjon *vs.* Saksamaa (EKL 2002, lk I-9855).
- 85 Hagejad leiavad, et vaidlustatud otsus toob nende suhtes endaga kaasa õiguslikke tagajärgi ning et Esimese Astme Kohus on pädev hagi menetlema, kuna rahvusvahelised lepingud seda ei reguleeri, kusjuures Euroopa Kohus on rõhutanud, et ühendusele antud pädevuse rahvusvahelisel tasandil teostamist ei saa EÜ artiklis 230 sätestatud kohtuliku kontrolli alt välja jätta (eespool punktis 71 viidatud kohtuotsus Prantsusmaa *vs.* komisjon, ja eespool punktis 71 viidatud kohtuotsus Saksamaa *vs.* nõukogu).

— Esimese Astme Kohtu hinnang

- 86 Kõigepealt tuleb meenutada, et selleks, et hagiavaldus oleks EÜ artikli 230 esimese lõigu kohaselt vastuvõetav, peab vaidlustatud akt olema institutsiooni akt, mis omab hageja huve puudutavaid siduvaid õiguslikke tagajärgi, tuues kaasa selge muutuse hageja õiguslikus olukorras (Euroopa Kohtu 31. märtsi 1998. aasta otsus liidetud

kohtuasjades C-68/94 ja C-30/95: Prantsusmaa jt *vs.* komisjon, EKL 1998, lk I-1375, punkt 62; Esimese Astme Kohtu 4. märtsi 1999. aasta otsus kohtuasjas T-87/96: Assicurazioni Generali ja Unicredito *vs.* komisjon, EKL 1999, lk II-203, punkt 37; vt ka selle kohta Euroopa Kohtu 31. märtsi 1971. aasta otsus kohtuasjas 22/70: komisjon *vs.* nõukogu, nn AETR kohtuotsus, EKL 1971, lk 263, ja eespool punktis 71 viidatud kohtuotsus Prantsusmaa *vs.* komisjon, punkt 14).

87 Kuigi ühelt poolt ühenduse ja teiselt poolt kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooni vahel sõlmitud kokkulepet kui instrumenti, mis väljendab nende üksuste ühist tahet, ei saa käsitleda institutsioonide õigusaktina ning järelikult ei saa sellise õigusakti peale EÜ artikli 230 raames hagi esitada, tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et õigusakt, millega ühenduse pädev institutsioon on sõlminud kokkuleppe, on institutsioonide õigusakt sama artikli tähenduses ning see võib järelikult olla tühistamishagi ese (vt selle kohta eespool punktis 71 viidatud kohtuotsus Prantsusmaa *vs.* komisjon, punkt 17; eespool punktis 71 viidatud arvamus kohtuasjas 3/94, punkt 22, ja eespool punktis 71 viidatud kohtuotsus Saksamaa *vs.* nõukogu, punkt 42).

88 Sellest tuleneb, et hagejate hagi esemeks saab üksnes olla vaidlustatud otsuse tühistamine ning hagi on vastuvõetav vaid siis, kui nimetatud otsus sisaldab hagejate huve puudutavaid siduvaid õiguslikke tagajärgi, tuues kaasa selge muutuse hagejate õiguslikus olukorras.

89 Selles osas tuleb meenutada, et Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja artikli 2 lõikes 1 sätestatud riikide suveräänsuse põhimõtte kohaselt kuulub iga riigi pädevusse õigusnormide kehtestamine ning vastavalt sellele võib riik põhimõtteliselt ühepoolselt kehtestada siduvaid õigusnorme vaid enda territooriumil. Ühenduse osas tuleb sarnaselt rõhutada, et EÜ artikli 299 kohaselt ning vastavalt selles artiklis loetletud teatavaid territooriume puudutavatele erisätetele kohaldatakse EÜ asutamislepingut vaid liikmesriikide territooriumidel.

- 90 Järelikult ei saa institutsioonide õigusakti, mis on vastu võetud asutamislepingut kohaldades, kui ühenduse ühepoolset akti käsitleda õigusi ja kohustusi loovana väljaspool nii määratletud territooriumi. Seega on vaidlustatud otsuse kohaldamisalaks vaid kõnealune territoorium ning otsusel puuduvad Šveitsi territooriumil igasugused õiguslikud tagajärjed. Ainult kokkulepe, mille suhtes ei saa — nagu eespool märgitud — hagi esitada, võib Šveitsi territooriumil luua õiguslikke tagajärgi vastavalt selle riigi õiguskorrale omastele õigusnormidele siis, kui kokkulepe on selles riigis kehtiva korra kohaselt ratifitseeritud.
- 91 Nii tuleb jõuda järeldusele, et ühenduse nimel ja arvel nõukogu ja komisjoni poolt vastu võetud vaidlustatud otsus ei muuda hagejate õiguslikku olukorda Šveitsi territooriumil, kuna seda olukorda reguleerivad vaid Šveitsi õigusnormid, mis see riik on vastu võtnud oma suveräänsel pädevust teostades. Väidetavalt kahjulikud tagajärjed, mis toob kokkulepe Šveitsi territooriumil endaga kaasa hagejate suhtes, on tegelikult tingitud üksnes asjaolust, et otsustades suveräänselt ratifitseerida selle kokkuleppe, nõustus Šveitsi Konföderatsioon end selle kokkuleppega siduma ning kohustus vastavalt kokkuleppe artiklile 14 võtma kõik meetmed, mida on vaja kokkuleppest tulenevate selliste kohustuste täitmiseks, mille hulka kuuluvad ka kokkuleppe vaidlustustest sätetest tulenevad kohustused.
- 92 Eespool toodu on ka kooskõlas kokkuleppe artikliga 16, kus sätestatakse, et kokkulepet kohaldatakse ühelt poolt nende territooriumide suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, nimetatud asutamislepingus sätestatud tingimustel, ja teiselt poolt Šveitsi territooriumi suhtes, koostoimes kokkuleppe artikli 17 lõike 1 esimese lausega, mille kohaselt lepinguosalised ratifitseerivad või kiidavad käesoleva kokkuleppe heaks oma menetluste kohaselt.
- 93 Pelk asjaolu, et kokkuleppe artikli 17 lõike 1 teises lauses sisalduva jõustumist reguleeriva formaalse normi alusel on vaidlustatud otsus kaasa toonud kokkuleppe jõustumise, kuna kõnealuse sätte kohaselt jõustub nimetatud kokkuleppe järgmise seitsme sektoriaalse kokkuleppe ratifitseerimiskirjade hoiuleandmise või kinnitamise kohta

viimase teate saatmisele järgneva ülejärgmise kuu esimesel päeval, ei saa mingilgi määral mõjutada eespool nimetatud üldpõhimõtet, mille kohaselt on iga riik põhimõtteliselt ise pädev ühpoolsetelt kehtestama oma territooriumil siduvaid õigusnorme. Isegi kui tuleks möönda, et vaidlustatud otsuse tühistamine tooks kokkuleppe artikli 17 alusel kaasa kokkuleppe täitmise peatamise, tuleb esiteks tõdeda, et olukord oleks samasugune ka siis, kui Šveitsi Konföderatsioon tühistaks kokkuleppe ratifitseerimise otsuse, ja teiseks eriti märkida, et selline võimalus on vaid pelk kokkuleppe jõustumist reguleerivate menetluslike ja formaalsete eeskirjade tagajärg ning selle põhjal ei saa ilmselgelt teha järeldust, et vaidlustatud otsuse kohaldamisala ulatub Šveitsi territooriumile.

94 Lõpuks, kui on tõsi, et kohus on leidnud, et ühenduse institutsioonidele rahvusvaheliste suhete vallas üle kantud pädevuse teostamist ei saa jätta välja kohtu poolt teostatava EÜ artiklis 230 ette nähtud seaduslikkuse kontrolli alt (eespool punktis 71 viidatud kohtuotsus *Prantsusmaa vs. komisjon*, punkt 16), tuleb rõhutada, et kui käesolevas asjas lugeda, et kokkuleppe vaidlusaluste sätete mõju Šveitsi territooriumil puudutav hagi on vastuvõetav, teeb ühenduse kohus ühenduse õigust silmas pidades lahendi kolmandale riigile antud õiguste või viimasele pandud kohustuste osas, mis tulenevad rahvusvahelisest kokkuleppes, millega see riik on vabatahtlikult ja suveräänselt välissuhtlemise raames nõustunud. Selline kontroll asub ilmselgelt väljaspool Esimese Astme Kohtu pädevuse piire, nagu need on määratletud EÜ asutamislepingus.

95 Eespool toodust tuleneb, et vaidlustatud otsusel ei ole siduvaid õiguslikke tagajärgi, mis võiksid muuta hagejate õiguslikku olukorda Šveitsi territooriumil, ning seetõttu ei kujuta otsus endast akti, mille peale oleks võimalik EÜ artikli 230 alusel hagi esitada. Neil asjaoludel tuleb hagejate argumentatsioon, mis kinnitab, et hagejaid puudutab EÜ artikli 230 neljanda lõike tähenduses otseselt see otsus, lükata asjasepuutumatus tõttu tagasi, kuna see küsimus eeldab kõigepealt, et vaidlustatud akt sisaldaks hagejate suhtes siduvaid õiguslikke tagajärgi.

- 96 Seega tuleb käesolev hagi lükata vastuvõetamatuse tõttu tagasi osas, mis puudutab vaidlustatud otsuse tühistamist seoses Šveitsi territooriumiga.

Hagejate kahjustamine vaidlustatud otsusega ühenduse territooriumil

— Poolte argumendid

- 97 Nõukogu märgib, et Prantsusmaalt Champagne'i piirkonnast pärineval veinil on ühenduses erakordline kaitse mpv-kvaliteetveini näol ning kokkuleppe vaidlusalused sätted seda ei muuda.
- 98 Vastates Esimese Astme Kohtu kirjalikele küsimustele, lisab nõukogu oma vastuses, et määruse nr 753/2002 artikli 36 alusel, mis sätestab tingimused, millal on ühenduses lubatud imporditud veini etikettidel kasutada geograafilise piirkonna nime, ei ole selline geograafiline tähis segiaetav geograafilise tähisega, mida kasutatakse mpv-kvaliteetveini, lauaveini või mõne muu sellise imporditud veini kirjeldamiseks, mis asuvad kolmanda maa ja ühenduse vahel sõlmitud kokkulepete nimekirjades.
- 99 Käesolevas asjas leiab nõukogu, et määruse nr 753/2002 artikli 36 lõike 3 teises lõigus sätestatud homonüümia erandit ei saa kohaldada Vaudi Champagne'i kommuunist pärinevatele veinidele, võttes arvesse homonüümia tõttu tarbijates tekitatava segiajamise ilmset tõenäosust. Lisaks muudaks Prantsuse kontrollitud päritolunimetuse väga kõrge seisund ja maine sellise nimetuse jagamise vastupidi selle sätte nõuetele eriti ebaõiglaseks.

100 Nõukogu märgib lisaks, et ühelegi kolmanda riigi geograafilisele tähisele ei ole antud artikli 36 lõike 3 tähenduses luba, et seda võiks kasutada ühenduse territooriumil. Määruse nr 753/2002 VI lisa, mis viitab homonüümia erandi alla kuuluvatele geograafilistele tähistele ja traditsioonilistele märgetele, on nimelt tühi. Nii ei kehti Šveitsi geograafilise tähise „champagne” suhtes selles määruses sätestatud homonüümia erand, mistõttu ei ole hagejatel lubatud turustada Champagne’i kommuunist pärinevaid veine selle nimetuse all.

101 Nõukogu väidab, et nii enne kui pärast kokkuleppe sõlmimist reguleerisid kontrolitud päritolunimetuse „champagne” andmise kaitset ja kasutamise sätteid ühenduses määrus nr 1493/1999 ja määrus nr 753/2002. Isegi kui need määrused oleksid andnud hagejatele võimaluse kasutada nimetust „champagne” veinide puhul, mis pärinevad Vaudi kantonist Champagne’i kommuunist, ei oleks seda võimalust muutnud kokkulepe, mis ei näe ette eeskirju kaitse kohta, mille kumbki pool peab oma geograafilistele tähistele oma territooriumil andma. Kuna vaidlustatud otsusega ei kehtestatud ühtegi uut sätet nimetust „champagne” kandvate ja Šveitsist imporditud veinide turustamise kohta ühenduse territooriumil, ei saa nimetatud otsus hagejaid otseselt puudutada.

102 Seda järeldust ei kinnita Prantsuse-Šveitsi leping, mis tunneb vaid nimetust „champagne”, st nime, mis tähistab Prantsusmaalt Champagne’i piirkonnast pärit vahuveini. Selle lepingu artikli 2 kolmas lõik kehtestab esimeses lõigus sätestatud kohustustele erandi, kõlades järgnevalt:

„Kui vastavalt esimesele lõikele üks kaitstud nimetustest vastab väljaspool Prantsuse Vabariigi territooriumi asuva piirkonna või koha nimele, ei välista esimene lõik nime-

tuse kasutamist selles piirkonnas või selles kohas toodetud toote või kauba puhul. Siiski tuleb täiendavad nõuded kehtestada protokolliga.”

103 Selle sätte alusel lubatakse Šveitsi Konföderatsioonil teha erand nimetatud artikli esimeses lõikes sätestatud kohustuse suhtes, mille kohaselt on nimetus „champagne” reserveeritud „Šveitsi Konföderatsiooni territooriumil Prantsuse toodete ja kaupade jaoks”. Selle sätte eesmärk ei ole siiski kindlaks määrata kaitse, mis antakse nimetusele „champagne” Prantsusmaa territooriumil, ning kõnealune säte ei lähe järelikult vastuollu ühenduse veinialaste õigusnormidega, mis reserveerivad selle kontrollitud päritolunimetuse ühenduse territooriumil Prantsusmaalt Champagne’i piirkonnast pärinevate teatavate veinide jaoks.

104 Vastusena Esimese Astme Kohtu kirjalikele küsimustele leidis nõukogu, et hagejad ei ole õiguslikult piisavalt tõendanud, et nimetus „champagne” oli kontrollitud päritolunimetusena kaitstud Šveitsi õiguse alusel.

105 Šveitsi liidunõukogu 7. detsembri 1998. aasta määruses viinamarjakasvatuse ja veini importimise kohta viidatakse kolme liiki nimetustele: päritolunimetus, kontrollitud päritolunimetus ja päritolutähis. Vastavalt sellele määrusele kasutatakse päritolunimetust veinide suhtes, mis on valmistatud asjaomasest geograafilisest kohast korjatud viinamarjadest ning mille loomulik suhkruisaldus on minimaalne. Seevastu kontrollitud päritolunimetus vastab lisaks päritolunimetuse jaoks kehtestatud kõnealusele suhkruisaldusele „kantoni määratud täiendavatele nõuetele”, mis peavad puudutama vähemalt „tootmispiirkonna piiritlemist [...], viinamarjasorte [...], marjakasvatusemeetodeid [...], loomulikku suhkruisaldust [...], maksimaalset saaki pindalaühiku kohta [...], veinivalmistusmeetodeid [ja] organoleptilist analüüsi ning uurimist”.

- 106 Nõukogu möönab, et vastavalt 19. juuni 1985. aasta määruse Vaudist pärit veinide päritolunimetuste kohta (edaspidi „määrus Vaudist pärit veinide päritolunimetuste kohta”) artiklile 16 on „kommuuni territooriumilt korjatud marjadest tehtud veinil õigus selle kommuuni nimele”. See õigus on siiski vastuolus Šveitsi liidunõukogu 7. detsembri 1998. aasta määrusega viinamarjakasvatuse ja veini importimise kohta, mis on eespool nimetatud määrusest hilisem ja mis jätab kontrollitud päritolunimetuse veinidele, mis täidavad omadust puudutavaid palju rangemaid tingimusi kui kommuuni nimega seotud pelk nõue, mille kohaselt peab 51% viinamarjadest olema korjatud kõnealuse kommuuni territooriumilt.
- 107 Nõukogu lisab, et vastavalt 28. juuni 1995. aasta määruse Vaudist pärinevate veinide kontrollitud päritolunimetuste kohta artiklile 3 on Vaudist pärinevate veinide päritolunimetused ette nähtud üksnes kontrollitud päritolunimetusega veinide jaoks ning kontrollitud päritolunimetuse all mõistetakse 1. kategooria veinide traditsioonilisi geograafilisi või mittegeograafilisi nimetusi 26. märtsi 1993. aasta määruse Vaudi veinide omaduste kohta artiklite 1–4 tähenduses.
- 108 Selles osas väidab nõukogu, et 26. märtsi 1993. aasta määruse Vaudi veinide omaduste kohta artikli 1 kohaselt võivad veinipiirkonna, tootmiskoha või tootmiskoha allüksuse (kommuun, viinamarjaistandus, loss, klooster, talu, maa-ala või piirkond) päritolunimetust kanda vaid veinid, mis on tehtud viinamarjadest, mis on saavutanud teatava loodusliku suhkrusisalduse minimaalse taseme, mis kinnitatakse iga viinamarjasordi ja nimetuse kohta. Nõukogu rõhutab, et kuigi nimetus „Bonvillars” asub nimetuste nimekirjas, ei ole tegemist sellise juhtumiga nagu nimetuse „champagne’i” puhul.
- 109 Nõukogu leiab ka, et nimetus „champagne” ei ole kontrollitud päritolunimetus ega päritolunimetus, vaid pelk geograafiline tähis, millel puudub igasugune seos omaduse või mainega. See nimetus viitab Šveitsi õiguse kohaselt tegelikult ainult puhtalt geograafilisele nõudele, st et vein peaks olema vähemalt 51% ulatuses valmistatud Champagne’i kommuunist korjatud viinamarjadest.

- 110 Niisugust tõlgendust kinnitab Vaudi kantoni 16. juuli 1993. aasta määrus tootmise piiramise ja viinamarjakorjamise ametliku kontrolli kohta. Nõukogu märgib, et selle määruse artikli 1 kohaselt kantoni register viinamarjaistanduste kohta sisaldab andmeid iga viinamarjakasvatuse maatüki omaniku kohta, kusjuures register peab selle määruse artikli 3 kohaselt viitama nimetusele. Hagejate märgitud kantoni registrist viinamarjaistanduste kohta nähtub selgelt, et nimetus, mis kuulub kõigile hagejatele, on „Bonvillars”.
- 111 Komisjon väidab omalt poolt, et nimetuse „champagne” kasutamine ühenduse territooriumil on pikka aega olnud jäetud Prantsusmaalt Champagne’i piirkonnast pärinevatele veinidele, mida kokkuleppe vaidlusalused sätted ei muuda.
- 112 Vastusena Esimese Astme Kohtu kirjalikele küsimustele väidab komisjon, et alates 1. augustist 2003 kehtiva määruse nr 2392/89 artikli 29 lõike 3 viimases lõigus sätestatud homonüümia erandi võib komisjon oma otsusega teha sama artikli lõike 2 kohase taotluse saamisel. Sellist taotlust ei ole Šveitsist Champagne’i piirkonnast pärinevate veinide osas esitatud.
- 113 Lisaks võib alates 1. augustist 2003 kehtiva määruse nr 753/2002 artikli 36 lõike 3 teises lõigus sätestatud homonüümia erandit kohaldada vaid tingimusel, et asjaomast geograafilist tähist tunnustatakse ja kaitstakse sellisena kolmandas riigis ja see toimub vastavalt 15. aprilli 1994. aasta intellektuaalomandi õiguste kaubandus- aspektide lepingu (EÜT L 336, lk 214; ELT väljaanne 11/21, lk 305; edaspidi: „TRIPS leping”) artikli 24 lõikele 9, mille kohaselt „[v]astavalt käesolevale lepingule ei ole kohustust kaitsta geograafilisi tähiseid, mida ei kaitsta või mille kaitse on lõpetatud nende päritolumaal, või mille kasutamisest seal maal on loobutud”.

- 114 Seega kuna Šveitsi Konföderatsioon ei ole kokkuleppe raames otsustanud kaitsta geograafilist tähist „champagne” Vaudi kantonis, ei saa kohaldada määruses nr 753/2002 sätestatud homonüümia erandit. Pealegi on selle määruse lisa VI, milles tuuakse ära kolmanda riigi geograafiliste tähiste homonüümide ja nende praktiliste kasutustingimuste loetelu, tühi, kuna tänaseni ei ole esitatud ühtegi homonüümia taotlust.
- 115 Lisaks vastusena Esimese Astme Kohtu kirjalikule küsimusele, kas Champagne’i kommuunile oli antud kommuuni kontrollitud päritolunimetus, märkis komisjon, et määruses Vaudist pärit veinide päritolunimetuste kohta on sätestatud, et nimetus „champagne” on vaid pelk päritolutähis, mis ei sisalda mingeid tööstus- ja kaubandusomandi õigusi, kuna kohaldamisele kuuluva Šveitsi õiguse kohaselt ei ole selle kommuuni territooriumil toodetud veinide omadused tunnustatud ega määratletud.
- 116 Lõpuks leiab komisjon, et hagejad möönavad ise, et nad ei ole kunagi turustanud nimetuse „champagne” all toodetud veini ühenduse territooriumil, vaid et nad ekspordivad ühendusse ligikaudu tuhatkond pudelit aastas nimetuse „arquebuse” all, mis kinnitab, et ühenduse õigusnormides sätestatud homonüümia erandit ei ole nende suhtes kunagi kohaldatud.
- 117 Komisjon järeldeb eespool toodust, et vaidlustatud akt ei muuda hagejate õiguslikku olukorda ühenduse territooriumil, mille tõttu puudub hagejatel põhjendatud huvi seda akti vaidlustada.

- 118 Prantsuse Vabariik menetlusse astujana väidab, et Prantsuse Champagne'i vein on ühenduses kaitstud mpv-kvaliteetveinina, mille raames on talle antud ainuõigus nimetusele „champagne”. Vaidlustatud akt ei mõjuta seega otseselt hagejate õiguslikku olukorda, mille tõttu on hagi vastuvõetamatu.
- 119 Lisaks leiab Prantsuse Vabariik, et kohaldamisele kuuluva Šveitsi õiguse alusel meenutab kommuuni nimi nime, mis täpsustab veini päritolu ühte üksust kujutava tootmiskoha piires, ning et sellist nime ei tohi võrdsustada päritolunimetusega. Päritolunimetuse puhul on eeldatav, et toote omaduste osas oleksid täidetud teatavad tingimused, mis on olemas seoses nimetusega „Bonvillars”, kuid puuduvad Champagne'i kommuuni puhul. Prantsuse Vabariik leiab selles osas, et vastupidisel oletusel oleks see kommuuni määruses Vaudist pärit veinide päritolunimetuste kohta olnud eraldi märgitud, mis ei olnud aga nii. Prantsuse Vabariik on seisukohal, et tõendatud ei ole, et Šveitsi õiguses on kontrollitud päritolunimetus „champagne” kaitstud.
- 120 Hagejad vaidlevad vastu nõukogu, komisjoni ja Prantsuse Vabariigi arvamusele, et hagejate õiguslikku olukorda ühenduse territooriumil kokkuleppe vaidlusalused sätted ei muuda. Hagejad leiavad selles osas, et kuigi nimetus „champagne” kujutab endast siiski kontrollitud päritolunimetust ühenduse õiguse tähenduses, ei takista see asjaolu neil turustada ühenduses nende toodetavat Vaudi veini. Tuginedes Champagne'i piirkonna tootjate esindaja kirjavahetusele, väidavad hagejad, et kõnealustel tootjatel ei ole siiski keelatud turustada Vaudis Champagne'i piirkonnas toodetud veini nimetuse all „champagne”.
- 121 Vastusena Esimese Astme Kohtu kirjalikule küsimusele täpsustasid hagejad, et kontrolli käigus selgus, et Champagne'i kommuunis toodetud veini mahus mõni tuhat pudelit aastas eksporditi Belgiasse, nagu hagiavalduses märgitud, mitte nimetuse all „champagne”, vaid „arquebuse”.

122 Siiski meenutavad hagejad, et määruse nr 2392/89 artikli 26 lõike 1 ning artikli 29 kohaselt võib homonüümia korral kolmandast riigist pärineva veini nimetust kasutada, kui seda nime kasutatakse selles riigis veini puhul traditsiooniliselt ja tavapäraselt ning tingimusel, et riik reguleerib nime kasutamist, mis on käesolevas asjas ilmne. Asjaolu, et viidatud määruse artikli 29 lõikes 3 nähakse homonüümia erandi saamiseks ette erandite tegemise otsuste vastuvõtmine, ei ole käesolevas asjas asjakohane, kuna Prantsuse-Šveitsi lepingu artikli 2 kolmas lõik sätestab täieliku homonüümia erandi. Sellest sättest tuleneb seega, et kuigi üks kaitstud nimetustest vastab selle sätte esimese lõigu kohaselt piirkonna väljaspool Prantsuse Vabariigi territooriumi asuva koha nimele, ei välista see kaitse, et nimetust võiks kasutada selles piirkonnas või kohas toodetud toodetele või kaubale. Seda on muu hulgas kinnitatud ka Vaudi kantoni liidunõukogu 22. detsembri 2003. aasta arvamuses.

123 Määruse nr 753/2002 osas rõhutavad hagejad, et selle artiklis 36 on sätestatud samuti, et mõningaid geograafilisi tähiseid, mis on mpv-kvaliteetveini geograafiliste tähiste homonüümid, võib kasutada tingimustel, millega tagatakse nende eristamine üksteisest, arvestades vajadust tagada asjassepuutuvate tootjate võrdne kohtlemine ja tarbijate eksitamise vältimine. Ilmselge on see, et hagejate toodetavate veinide nimetus „champagne” kujutab endast geograafilist tähist TRIPS lepingu artikli 22 tähenduses, millele viitab kokkuleppe lisa 7 artikkel 3. Pealegi on hagejate poolt selle nimetuse kasutamisel täidetud määruse nr 753/2002 artiklis 36 sätestatud tingimused, nii et nimetuse suhtes kehtib homonüümia erand. Selles osas ei oma tähtsust see, et kõnealuse määruse VI lisa ei maini ühtegi nimetust, võttes arvesse asjaolu, et igasugune teistsugune tõlgendamine võtaks nimetatud määruse artiklilt 36 mõtte ja rikuks ühenduse neid kohustusi, mis tulenevad TRIPS lepingu artikli 23 lõikest 3. Igal juhul on määrus nr 753/2002 kohaldatav alles alates 1. jaanuarist 2003, s.o pärast kokkuleppe jõustumist. Kuna kokkulepe välistab homonüümia erandi Champagne'i kommuuni veinide suhtes, ei saa Šveitsi Konföderatsiooni kohustada, et viimane nõuaks selle erandi tegemist määruse nr 753/2002 alusel.

- 124 Nimetuse „champagne” Šveitsi kohaldatava õiguse kohase kaitse kohta väidavad hagejad, et 28. juuni 1995. aasta määruse Vaudi veinide kontrollitud päritolunimetuste kohta artikli 16 kohaselt on kommuuni territooriumilt korjatud viinamarjadest tehtud veinil õigus selle kommuuni nimele.
- 125 Hagejad leiavad selles osas, et Vaudi kanton koosneb kuuest veinipiirkonnast. Nende piirkondade geograafiline ulatus on määratletud viidatud määruse artiklis 2, mis täpsustab, et Bonvillars'i piirkond hõlmab nii Grandsoni halduspiirkonna kõiki veinitööstuskommuune kui ka Montagny ja Valuyres-sous-Montagny kommuune ja Yverdoni halduspiirkonda. Need kuus piirkonda koosnevad 26 tootmispiirkonnast, mis hõlmavad 148 veinitööstuskommuuni. Vastavalt selle määruse artiklitele 13–15 moodustavad neist piirkondadest kolm igaüks ainult ühe tootmiskoha. Nendest kolmest tootmiskoha moodustavast piirkonnast vaid ühe puhul, mille hulka kuulub ka Bonvillars'i piirkond, ei saa tekkida kahtlust, millisesse tootmiskohta kuuluvad nende piirkondade territooriumil asuvad kommuunid, kuna veinipiirkond ja tootmispiirkond on sama. See selgitab, miks 28. juuni 1995. aasta määrus Vaudi veinide kontrollitud päritolunimetuste kohta ei nimeta sõnaselgelt neid kommuune. Kõnealuse määruse artikli 16 kohaselt on neist kommuunidest pärineva veini tootjatel siiski õigus kasutada nende kommuunide nime oma toote nimetusena.
- 126 Hagejad rõhutavad, et Vaudi kantoni liidunõukogu kinnitas 8. jaanuari ja 22. detsembri 2003. aasta arvamuses, et vastavalt Šveitsi õigusele kujutab nimetus „champagne” endast kommuuni kontrollitud päritolunimetust. Selles osas leiavad hagejad, et igal juhul on asjakohatu nõukogu väide, et Šveitsi nimetus „champagne” ei ole kontrollitud päritolunimetus, vaid lihtsalt päritolunimetus. Kuna kõnealune nimetus kujutab endast hagejate erilist õigust, ei ole määrustes nr 2392/1989 ja nr 753/2002 sätestatud homonüümia erandi tegemiseks oluline teada, kas Šveitsi õiguse alusel on homonüümia erand tähtsusest eespool, tagapool või võrdne Prantsuse nimetusega „champagne”.

— Esimese Astme Kohtu hinnang

- 127 Nõukogu ja komisjon, keda toetab Prantsuse Vabariik, väidavad sisuliselt, et Prantsusmaal Champagne'i piirkonnas toodetud veinidele ühenduse õiguse alusel antud kaitse keelab hagejatel turustada oma veini nimetuse „champagne” all ühenduse territooriumil. Seega ei muuda kokkuleppe vaidlusalused sätted hagejate õiguslikku olukorda nimetatud territooriumil.
- 128 Selles osas tuleb meenutada, et vastavalt eespool punktis 86 viidatud kohtupraktikale saab hageja EÜ artikli 230 raames esitada hagi vaid siis, kui vaidlustatud akt omab hageja huve puudutavaid siduvaid õiguslikke tagajärgi, tuues kaasa selge muutuse hageja õiguslikus olukorras.
- 129 Samuti tuleb kindlaks teha, kas hagejatel — nagu väidavad nõukogu, komisjon ja Prantsuse Vabariik — oli enne kokkuleppe vaidlusaluste sätete jõustumist ühenduse kehtiva õiguse kohaselt keelatud turustada nende toodetavat veini ühenduses nimetuse „champagne” all, nii et kokkuleppe vaidlusalused sätted ei muuda selgelt hagejate õiguslikku olukorda.
- 130 Sellest vaatenurgast lähtudes tuleb meenutada, nagu on juba märgitud eespool punktides 4–6, et hagi esitamise päeval 10. juulil 2002 kehtis hagejate olukorra suhtes määrus nr 2392/89.
- 131 Viidatud määruse artikli 29 lõike 2 kohaselt ei tohi imporditud veini tähistamiseks kasutada lauaveini või mpv-kvaliteetveini tähistamiseks kasutatud geograafilise

üksuse nime või ühenduses konkreetse piirkonna nime selle tootjamaa keeles, kus asub see üksus või piirkond, ega mõnes muus keeles.

- 132 Nagu on märgitud eespool punktis 1, oli Prantsusmaal Champagne'i piirkonnas toodetud veinidel, millel on kontrollitud päritolunimetus „champagne”, hagi esitamise hetkel ühenduses nimetus mpv-kvaliteetvein, mida hagejad ei ole ka vaidlustanud.
- 133 Sellest tuleneb, et vastavalt määruse nr 2392/89 artikli 29 lõikele 2 ei olnud hagi esitamise hetkel lubatud nimetust „champagne” põhimõtteliselt kasutada ühegi imporditud veini, eeskätt Vaudis Champagne'i kommuunis toodetud veini kirjeldamiseks.
- 134 Lisaks tuleb meenutada, et vastavalt määruse nr 2392/89 artikli 29 lõikele 3 on lõikest 2 erandite tegemine lubatud, kui ühenduses toodetud veini geograafiline nimi ja kolmandas riigis asuva geograafilise üksuse nimi on identsed ja kui seda nime kasutatakse selles riigis veini puhul traditsiooniliselt ja tavapäraselt ning tingimusel, et riik reguleerib nime kasutamist.
- 135 Selles sättes ette nähtud homonüümia erand ei ole seega automaatselt kohaldatav, vaid selle eelduseks on sõnaselge otsus erandi tegemise kohta. Vastusena Esimese Astme Kohtu kirjalikule küsimusele märgib komisjon selles osas, et esiteks peab nimetatud otsusele eelnema vastavasisuline taotlus, ning teiseks ei ole esitatud ühtegi taotlust erandi tegemiseks Vaudi Champagne'i kommuuni territooriumilt pärinevate veinide suhtes.

- 136 Lisaks tuleb tõdeda, et kuigi hagejad väitsid alguses, et ühenduse kehtiva õiguse kohaselt ei olnud neil kunagi keelatud turustada oma veini ühenduses nimetuse „champagne” all, ei ole nad seejärel vaidlustanud asjaolu, et määruses nr 2392/89 sätestatud homonüümia erandiks on nõutav vastavasisulise otsuse tegemine, ega väitnud, et selles osas on mingigi otsus tehtud või vähemalt esitatud taotlus erandi tegemiseks Vaudi Champagne’i kommuuni territooriumilt pärinevate veinide suhtes.
- 137 Teisalt, kuigi hagejad kinnitasid alguses, et nad müüsid igal aastal Belgiasse ligikaudu tuhatkond pudelit nimetuse „champagne” all, täpsustasid nad vastuses Esimese Astme Kohtu kirjalikule küsimusele, et pärast kontrollimist turustati neid pudeleid tegelikkuses nimetuse „arquebuse” all. Hagejad ei ole tõendanud, et nende tooteid eksporditi ühendusse nimetuse „champagne” või mõne muu nimetuse all.
- 138 Lisaks sellele, et eespool toodust tuleneb, et hagejate argumendid näivad segased või vastuolulised, tuleb tõdeda, et need ei suuda ümber lükata komisjoni väidet, et hagi esitamise hetkel ei olnud Vaudi Champagne’i kommuuni territooriumilt pärinevate veinide suhtes tehtud ühtegi otsust määruse nr 2392/89 artikli 29 lõikes 2 sätestatud keelust erandi tegemiseks, mistõttu oli hagejatel õiguslikult keelatud turustada oma tooteid nimetuse „champagne” all. Hagejate endi täpsustuste kohaselt ning vastupidi nende algsetele väidetele näib pealegi, et hagejad ei turustanud tegelikult oma veini ühenduses nimetuse „champagne” all.
- 139 Sellest tuleneb, et kuigi — vastupidi sellele, mida on märgitud eespool punktides 41–49 — kokkuleppe vaidlusalused sätted tagavad ühenduse territooriumil ainuõiguse nimetusele „champagne” Prantsusmaal Champagne’i piirkonnas toodetud

teatavatele veinidele, keelates ka samal territooriumil Champagne'i kommuuni territooriumil toodetud teatavate Vaudi veinide turustamise selle nimetuse all, tuleb tõdeda, et niisugune õiguslik olukord kehtis hagejate suhtes juba kokkuleppe jõustumisel 1. juunil 2002 ning hagi esitamise hetkel 10. juulil 2002.

140 Mis puudutab määrust nr 753/2002, siis ilma et oleks isegi vaja kindlaks teha, kas — pidades silmas asjaolu, et kuigi see määrus oli kohaldatav alles alates 1. augustist 2003, st pärast hagi esitamist, jõustus see 11. mail 2002, st enne hagi esitamist — hagejad võivad õigustada oma põhjendatud huvi, tuginedes selle määruse kohaldamisest tulenevale õiguslikule olukorrale, tuleb meenutada, et selle määruse alusel ei ole hagejatel igal juhul enam õigust turustada ühenduses veini, mida nad toodavad Vaudis Champagne'i kommuuni territooriumil nimetuse „champagne” all.

141 Seega tuleb meenutada, et vastavalt määruse nr 753/2002 artikli 36 lõikele 1 „Maailma Kaubandusorganisatsiooni kuuluvast kolmandast riigist imporditud veini [...] puhul võib etiketile märkida [...] geograafilise piirkonna nime tingimusel, et selle eesmärk on identifitseerida vein kolmanda riigi territooriumilt või mõnest kõnealuse kolmanda riigi piirkonnast või paikkonnast pärit oleva veinina, kui veini konkreetne omadus, maine või mõni muu omadus on olulisel määral seostatav selle geograafilise päritoluga”.

142 Määruse nr 753/2002 artikli 36 lõike 3 kohaselt „[l]õigetes 1 ja 2 osutatud geograafilised tähised ei tohiks põhjustada segiajamist geograafilise tähisega, mida kasutatakse [...] mpv-kvaliteetveinide [...] identifitseerimiseks”. See säte näeb ette siiski järgmise homonüümia erandi:

„Mõningaid esimeses lõigus osutatud kolmanda riigi geograafilisi tähiseid, mis on mpv-kvaliteetveini [...] homonüümid, võib kasutada tingimustel, millega tagatakse nende eristamine üksteisest, arvestades vajadust tagada asjassepuutuvate tootjate võrdne kohtlemine ja tarbijate eksitamise vältimine.

[...]

Need tähised, mõisted ja praktilised tingimused on sätestatud VI lisa.”

¹⁴³ Mainitud homonüümia erand ei ole automaatselt kohaldatav, vaid see eeldab, et määruse nr 753/2002 VI lisa asuksid nii kolmanda riigi niisugused geograafilised tähised, mis on mpv-kvaliteetveini kirjeldamiseks kasutatavate selliste geograafiliste tähistega homonüümsed, mis võivad saada selle nimetuse, kui ka praktilised tingimused, millega tagatakse nende geograafiliste tähiste üksteisest eristamine.

¹⁴⁴ Nagu sellele juhivad tähelepanu nõukogu ja komisjon, tuleb märkida, et määruse nr 753/2002 VI lisa on käesoleval ajal tühi ning selles ei ole niisiis ära toodud nime-tust „champagne” kolmanda riigi nende geograafiliste tähiste hulgas, mille suhtes võib teha homonüümia erandi.

¹⁴⁵ Sellest tuleneb, et määrusega nr 753/2002 ei ole hagejatel igal juhul samuti lubatud turustada veini, mida nad toodavad nimetuse „champagne” all.

146 Lisaks tuleb meenutada, et vastavalt nimetatud määruse artikli 36 lõikele 5, mida on muudetud alates 1. veebruarist 2004 kehtiva määrusega nr 316/2004, võib kolmanda riigi geograafilist tähist „kasutada importveini etiketil isegi siis, kui ainult 85% kõnealusel veinist saadi viinamarjadest, mis olid toodetud kõnealusel veini nime kandvas piirkonnas”. Lisaks tuleneb kaudselt sellest sõnastusest ning määruse nr 753/2002 artikli 36 lõikest 1, et enne määrusega nr 316/2004 tehtud muudatust, millega lubati kasutada sellele kohale vastavat geograafilist tähist veinide puhul, kui isegi ainult 85% viinamarjadest pärines nimetatud veinide nime kandvast tootmiskohast, võis geograafilist tähist kasutada importveini etiketil vaid siis, kui see vein saadi täielikult viinamarjadest, mis olid toodetud kõnealusel veini nime kandvas piirkonnas.

147 Kuigi vastusena Esimese Astme Kohtu kirjalikule märkusele kinnitasid hagejad, et vastavalt määruse Vaudist pärit veinide päritolunimetuste kohta artiklile 16 tunnustati ja kaitsti nimetust „champagne” selle kommuuni territooriumilt pärinevate veinide puhul, tuleb tõdeda, et kõnealusel sätte tervikuna vaatlemisel nähtub, et selle artikli teise lõigu kohaselt „on kommuuni nimetusele õigus samuti veinil, mis on valmistatud viinamarjadest, mis on korjatud enamuses (vähemalt 51%) selles kommuunis ning ülejäänud osas tootmiskohas, kuhu see kommuun kuulub”.

148 Ilma et isegi oleks vajalik võtta seisukoht nimetuse „champagne” täpse olemuse ja kvalifitseerimise kohta, tuleb tõdeda, et Šveitsi õiguses tunnustatakse seda nimetust veinide puhul, mis pärinevad enamuses Vaudist Champagne'i kommuuni territooriumilt, nii et see nimetus ei täida määruse nr 753/2002, nii nagu seda on muudetud, artikli 36 lõikes 5 vaikumisi sisalduvat tingimust, mille kohaselt võib vaid veine, mille viinamarjad pärinevad vähemalt 85% ulatuses kõnealuste veinide nime kandvast tootmiskohast, st käesolevas asjas Vaudist Champagne'i kommuuni territooriumilt, turustada selle tootmiskoha geograafilise tähise all. Pealegi ei saa seda nimetust pidada enam neid veine tähistavaks, mis on täielikult valmistatud kõnealuste veinide nime kandvast tootmiskohast korjatud viinamarjadest.

149 Vastupidi hagejate alguses esitatud väidetele ei olnud mitte üksnes nende veinide suhtes, millel oli Šveitsi õiguse alusel õigus nimetusele „champagne”, kunagi tehtud nii määruse nr 2392/89 artikli 29 lõike 3 kui ka määruse nr 753/2002 artikli 36 lõike 3 alusel homonüümia erandit, vaid võimalus saada tulevikus nende veinide puhul homonüümia erand oletusel, et vaidlustatud otsus tühistatakse, näib lisaks vähetõenäoline, kuna kommuuni nimetuse „champagne” saamiseks Šveitsi õigusega kehtestatud tingimused on määruse nr 753/2002 artikli 36 lõikes 5 sätestatud viinamarjade päritolu nõude tõttu ebapiisavad.

150 Pealegi ei saa ka väita, et hagejate õigusliku olukorra võimalik muudatus, mis tuleneb näiteks Vaudis asuva kommuuni nimetuse „champagne” andmise tingimuste muutmisest, õigustaks hagi vastuvõetavust, mida hagejad ei ole väitnud. Seega tuleb meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale ei saa hageja põhjendatud huvi hinnata tulevase ja oletatava sündmuse alusel (vt Esimese Astme Kohtu 30. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas T-16/96: Cityflyer Express vs. komisjon, EKL 1998, lk II-757, punkt 30, ja viidatud kohtupraktika).

151 Eespool toodust tuleneb, et vaidlustatud otsusega ei muudeta selgelt hagejate õiguslikku olukorda ühenduse territooriumil, nii et neil puudub põhjendatud huvi esitada hagi selle otsuse peale.

152 Seda järeldust ei lükka ümber hagejate mitte ükski muu argument.

153 Hagejad piirduvad esiteks väitega, et tähtsust ei oma see, et määruse nr 753/2002 VI lisas ei mainita ühtegi nimetust, ning et geograafilisele tähisele homonüümia

erandi andmiseks piisab, kui selle tähise puhul on täidetud artikli 36 lõike 3 teises lõigus sätestatud tingimused. Teistsugune tõlgendus võtaks selle määruse artiklilt 36 igasuguse mõtte ning rikuks TRIPS lepingu artikli 23 lõikest 3 tulenevaid ühenduse kohustusi.

154 See argument on ilmselgelt põhjendamatu.

155 Esiteks tuleb kõigepealt meenutada, et määruse nr 753/2002 artikli 36 lõike 2 teises lõigus on sätestatud, et määruses loetletud tingimustel võib „teatavatele geograafilistele tähistele” anda homonüümia erandi, ning et teiseks on artikli 36 lõike 3 viimases lõigus sõnaselgelt sätestatud, et geograafilised tähised, millele on antud homonüümia erand ja mis täidavad sama artikli lõikes 2 kehtestatud tingimusi, „on sätestatud VI lisas”. Sellest tuleneb, et geograafilise tähise, millele on antud homonüümia erand, loetlemine VI lisas ei ole pelgalt informatiivne ja valikuline, vaid kujutab endast siduvat formaalsust ning eeldab, et eelnevalt kontrollitaks geograafilise tähise vastavust määruse nr 753/2002 artikli 36 lõike 3 teises lõigus loetletud tingimustele ning samuti praktilistele tingimustele, mille eesmärk on tagada, et homonüümsed geograafilised tähised oleksid üksteisest eristatud. Vastupidi hagejate väidetele on selline tõlgendus ainsana kooskõlas kõnealuse määruse artikli 36 lõike 3 ülesehituse ja sõnastusega, ja seda eeskätt põhjusel, et artikli 36 lõike 3 teist lõiku kui erandit sellest põhimõttest, mis asub artikli 36 lõike 3 esimeses lõigus, mille kohaselt kolmanda riigi geograafilised tähised ei tohi põhjustada segajamist mpv-kvaliteetveini kirjeldamiseks kasutatava geograafilise tähisega, tuleb tõlgendada kitsalt.

156 Teiseks tuleb selle tõlgenduse väidetava kokkusobimatuse osas TRIPS lepingu artikli 23 lõikega 3 meenutada, et hagiavaldues rõhutasid hagejad peamiselt vastupidi,

et erinevalt kokkuleppe vaidlusalustest sätetest ei ole määrusega nr 753/2002 absoluutselt keelatud teatavate importveinide puhul selliste geograafiliste tähistega kasutamine, mis on homonüümsed geograafiliste tähistega, mida kasutatakse mpv-kvaliteetveini kirjeldamiseks, ja mis on seega proportsionaalne meede.

157 Kuigi hagejate argumenti, mille nad esitasid oma märkustes nõukogu ja komisjoni vastuvõetamatuse vastuväidete kohta ning mis tuleneb TRIPS lepingust, peab analüüsima määruse nr 753/2002 õigusvastasuse väitena, tuleb seda argumenti pidada kohtumenetluse käigus esitatud uueks väiteks ning lükata see kodukorra artikli 48 lõike 2 alusel vastuvõetamatuse tõttu tagasi.

158 Igal juhul ei ole hagejad tõendanud ega isegi selgitanud, kuidas on määruse nr 753/2002 eespool esitatud tõlgendus vastuolus TRIPS lepingu artikli 23 lõikega 3. TRIPS lepingu objektiivne ja täielik analüüs kinnitab vastupidi, et määrus nr 753/2002 on kooskõlas selle lepingu geograafiliste tähistega kaitset puudutavate sätetega. Esiteks tuleb märkida, et selle lepingu artikli 22 lõige 1 määratleb geograafilisi tähiseid kui nimetusi, mille eesmärk on identifitseerida toode Maailma Kaubandusorganisatsiooni (edaspidi „WTO”) liikme territooriumilt või selle territooriumi paikkonnast pärit olevana, kui toote konkreetne omadus, maine või mõni muu omadus on olulisel määral seostatav selle geograafilise päritoluga. Lisaks on selle artikli 23 lõikes 3 sätestatud, et veinide homonüümsete geograafiliste tähistega puhul tagatakse kaitse igale tähistele vastavalt tingimustele, mis on toodud TRIPS lepingu artikli 22 lõikes 4, vastavalt millele kohaldatakse kaitset geograafiliste tähistega puhul, mis, ehkki need on täht-tähelt võttes õiged selles osas, mis puutub kaupade päritoluteritooriumi, -piirkonda või -paikkonda, tekitavad üldsuses vale arusaama, et kaubad pärinevad teiselt territooriumilt.

159 Vastupidi hagejate väidetele ei panda TRIPS lepinguga WTO liikmetele kohustust tagada kõigi homonüümsete tähiste üldine ja absoluutne kaitse, vaid see leping sätestab, et kaitset ei kohaldata geograafilise tähise puhul, mis võib tekitada vale arusaama, et kaup pärineb teisest riigist. Peale selle tuleneb TRIPS lepingu artikli 23 lõike 3 teisest lausest, et iga liige peab piiritlema praktilised tingimused, mille järgi kaitstavaid homonüümseid tähiseid saab üksteisest eristada, arvestades vajadust tagada asjassepuutuvate tootjate võrdne kohtlemine ja pidades silmas, et tarbijaid ei viidaks eksitusse.

160 Tuleb meenutada, et täpselt selline süsteem viidi ellu määrusega nr 753/2002. Esiteks võib selle määruse artikli 36 lõike 1 kohaselt WTO-sse kuuluvast kolmandast riigist imporditud veini puhul etiketile märkida geograafilise piirkonna nime tingimusel, et selle eesmärk on identifitseerida vein kolmanda riigi territooriumilt või mõnest kõnealuse kolmanda riigi piirkonnast või paikkonnast pärit oleva veinina, kui veini konkreetne omadus, maine või mõni muu omadus on olulisel määral seostatav selle geograafilise päritoluga, kuna see tingimus kujutab endast peaaegu sõnasõnalt TRIPS lepingu artikli 22 lõikes 1 asuva geograafilise tähise mõiste määratlust. Teiseks sätestab sarnaselt TRIPS lepingu artikli 22 lõikele 4 määruse nr 753/2002 artikli 36 lõige 3, et WTO-sse kuuluva kolmanda riigi geograafilised tähised ei tohiks põhjustada segiajamist geograafilise tähise, mida kasutatakse mpv-kvaliteetveini tähistamiseks.

161 Määrus nr 753/2002 artikli 36 lõike 3 teise lõigu osas, mille kohaselt — erandina põhimõttest, et keelatud kolmanda riigi geograafilised tähised, mis on segiaetavad mpv-kvaliteetveini kirjeldamiseks kasutatavate geograafiliste tähistega — võib mõningaid kolmanda riigi geograafilisi tähiseid, mis on mpv-kvaliteetveini geograafiliste tähiste homonüümid, kasutada tingimustel, millega tagatakse nende eristamine üksteisest, arvestades vajadust tagada asjassepuutuvate tootjate võrdne kohtlemine ja tarbijate

eksitamise vältimine, tuleb tõdeda, et see säte on identne TRIPS lepingu artikli 23 lõike 3 teise lausega.

162 Lõpuks ei saa TRIPS lepingu sätetega kuidagi vastuolus olevaks pidada nõuet, mis tuleneb — nagu eespool näidatud — määruse nr 753/2002 artikli 36 lõike 3 viimastest lõigust ja mille kohaselt peavad selle määruse lisas olema märgitud kolmanda riigi need geograafilised tähised, mille suhtes on tehtud homonüümia erand, ning praktilised tingimused, mis on ette nähtud geograafiliste tähiste eristamiseks mpv-kvaliteetveini kirjeldamisel kasutatavatest geograafilistest tähistest. Lisaks sellele, et TRIPS leping ei näe ette, et homonüümia erand oleks ilma ametivõimude sekkumiseteta automaatselt kohaldatav iga sellise homonüümse geograafilise tähise suhtes, mis täidab need tingimused, on selles lepingus sõnaselgelt ka sätestatud, et „[i]ga liige peab piiritlema otstarbekohased tingimused, mille järgi kõnesolevaid homonüümseid tähiseid saab üksteisest eristada”, jättes nii neile liikmetele teatava kaalutlusruumi homonüümia erandi andmise võimaluste suhtes.

163 Teiseks leiavad hagejad, et asjaolu, et määruse nr 2392/89 artikli 29 lõikes 3 on ette nähtud erandi tegemise otsused, et anda homonüümia erand teatavatele geograafilistele tähistele, on asjakohatu, kuna Prantsuse-Šveitsi lepinguga on sõnaselgelt lubatud kasutada nimetust „champagne” Vaudis Champagne'i kommunis toodetud teatavate veinide puhul. Selle lepingu artikli 2 kolmanda lõiguga on ette nähtud täielik homonüümia erand, ilma et selles osas tuleks teha ühtegi otsust. Seda on Vaudi kantoni liidunõukogu kinnitanud ka oma 22. detsembri 2003. aasta arvamuses.

164 Selles osas tuleb meenutada, et isegi kui Prantsuse-Šveitsi lepingut tuleks tõlgendada hagejate väidetud tähenduses, õigustaks viimaste argument hagi vastuvõetavust

vaid siis, kui selle lepingu geograafiliste tähiste homonüümia erandit puudutavad sätted oleksid kohaldatavad, hoolimata määruse nr 2392/89 ning seejärel määruse nr 753/2002 vastuvõtmisest.

¹⁶⁵ Tuleb meenutada, et EÜ asutamislepingu artikli 307 esimese lõigu kohaselt ei mõjuta käesoleva lepingu sätted õigusi ja kohustusi, mis tulenevad enne EÜ asutamislepingu jõustumist sõlmitud lepingutest, ühelt poolt ühe või mitme liikmesriigi, ja teiselt poolt ühe või mitme kolmanda riigi vahel.

¹⁶⁶ Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on selle sätte eesmärk täpsustada vastavalt rahvusvahelise õiguse põhimõtetele, et asutamislepingu kohaldamine ei mõjuta liikmesriigi kohustust järgida varem sõlmitud lepingust tulenevaid kolmanda riigi õigusi ning täita oma vastavaid kohustusi. Järelikult tuleb selleks, et kindlaks teha, kas ühenduse õigusnormi kohaldamist võib takistada varasem rahvusvaheline leping, uurida, kas viimati nimetatud paneb asjaomasele liikmesriigile kohustusi, mille täitmist võivad veel nõuda lepingu poolteks olevad kolmandad riigid (Euroopa Kohtu 10. märtsi 1998. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-364/95 ja C-365/95: T. Port, EKL 1998, lk I-1023, punkt 60; Esimese Astme Kohtu 12. juuli 2001. aasta otsus kohtuasjas T-3/99: Banatrading vs. nõukogu, EKL 2001, lk II-2123, punkt 70).

¹⁶⁷ Rahvusvaheline leping võib ühenduse õigusnormi kohaldamist takistada siis, kui täidetud on kaks tingimust: esiteks peab leping olema sõlmitud enne EÜ asutamislepingu jõustumist, ning teiseks on asjaomasel kolmandal riigil sellest tulenevad õigused, mille järgimist ta võib asjaomaselt liikmesriigilt nõuda (eespool punktis 166 viidatud kohtuotsus T. Port, punkt 61, ja eespool punktis 166 viidatud kohtuotsus Banatrading vs. nõukogu, punkt 71).

- 168 Käesolevas asjas sõlmiti Prantsuse-Šveitsi leping, millele hagejad tuginevad, 1974. aastal, st pärast EÜ asutamislepingu jõustumist. Seega ei saa hagejad tarvilikult toetuda Prantsuse-Šveitsi lepingu sätetele, et takistada määruse nr 2392/89 ning seejärel määruse nr 753/2002 kohaldamist. Seega tuleb nimetatud argument tagasi lükata, kuna see ei anna tulemusi.
- 169 Igal juhul tuleb meenutada, et vastavalt Prantsuse-Šveitsi lepingu artikli 2 esimesele lõigule „on nimetused, mis asuvad käesoleva lepingu lisa A, välja arvatud kui teine kuni neljas lõik ei sätesta teisiti, ainuõiguslikult Šveitsi Konföderatsiooni territooriumil ette nähtud Prantsuse toodetele ja kaupadele ning neid võib seal kasutada üksnes Prantsuse Vabariigi õigusaktides sätestatud tingimustel”.
- 170 Selle lepingu artikli 3 esimeses lõigus on omakorda sätestatud, et „nimetused, mis asuvad käesoleva lepingu lisa B, välja arvatud kui teine kuni neljas lõik ei sätesta teisiti, on ainuõiguslikult Prantsuse Vabariigi territooriumil ette nähtud Šveitsi toodetele ja kaupadele ning neid võib seal kasutada üksnes Šveitsi õigusaktides sätestatud tingimustel”.
- 171 Kui Prantsuse kontrollitud päritolunimetus „champagne” asub lisa A, siis lisa B ei ole Vaudi samanimelise kommuuni nimetust mainitud.
- 172 Vastavalt nendele sätetele on esiteks nimetus „champagne” ainuõiguslikult Šveitsi territooriumil ette nähtud Prantsuse toodetele, välja arvatud kui artikli 2 teine kuni neljas lõik ei sätesta teisiti, ja teiseks ei ole Vaudi kommuuni nimetusel „champagne” Prantsusmaa territooriumil mingit kaitset.

- 173 Sellest tuleneb, et isegi kui Vaudist Champagne'i kommuunist pärit vein kuulub Prantsuse-Šveitsi lepingu artikli 2 kolmanda lõigu kohaldamisalasse, mille kohaselt „[k]ui vastavalt esimesele lõikele üks kaitstud nimetustest vastab väljaspool Prantsuse Vabariigi territooriumi asuva piirkonna või koha nimele, ei välista esimene lõik nime-tuse kasutamist selles piirkonnas või selles kohas toodetud toote või kauba puhul”, kujutab see asjaolu endast pelgalt erandit erakorralisest kaitsesest, mis on Prantsuse kontrollitud päritolunimetusel „champagne” Šveitsi territooriumil selle lepingu artikli 2 esimese lõigu ning lisa A kohaselt. Selle homonüümia erandi tagajärg ei ole siiski see, et Prantsusmaa territooriumil antaks luba turustada Vaudist Champagne'i kommuunist pärinevat veini nimetuse „champagne” all, mida võimaldaks selle pelk lisamine kõnealuse lepingu lissasse B.
- 174 Hagejate endi esitatud kirjavahetusest Vaudi kantoni institutsioonide ja välissuhete osakonna juhataja ning Champagne'i kommuuni omavalitsuse vahel, eeskätt aga C. R.-i 8. septembri 1998. aasta kirjast tuleneb, et kokkuleppe sõlmimise läbirääki-miste käigus tõlgendas Prantsuse-Šveitsi lepingut nii mitte ainult Prantsuse Vaba-riik, vaid ka Šveitsi Konföderatsioon, kes tundis elavalt huvi põhjuste kohta, miks Prantsuse-Šveitsi lepingu nimekirjadest ja protokollist on välja jäetud Vaudi nimetus „champagne”.
- 175 Sellest järeldub, et põhjendamatu on hagejate väide, et Prantsuse-Šveitsi lepinguga on neil lubatud nimetuse „champagne” all turustada Prantsusmaa territooriumil veine, mis pärinevad Champagne'i kommuunist.
- 176 Lisaks on oluline märkida, et — nagu eespool viidatud — saades Esimese Astme Kohtult nõude tõendada väidet, et hagejad eksportisid aastas ligikaudu 1000 pudelit nimetusega „champagne”, ei esitanud hagejad mitte üksnes dokumentaalseid tõen-deid nagu arved, mis kinnitasid, et nad müüsid oma toodangut selle nimetuse all

Prantsusmaal, vaid kinnitasid lisaks, et oluline osa nende ekspordist läks Belgiasse nimetuse „arquebuse” all.

177 Mis puudutab hagejate esitatud kirja, mille advokaadibüroo saatis Cave des viticulteurs de Bonvillars'ile, siis lisaks sellele, et nimetatud kiri ei ole asjakohane hagejate õigusliku olukorra analüüsimisel, ei saa seda igal juhul kuidagi tõlgendada nii, et see tõendaks, et Champagne'i provintsi tootjad ei seisnud vastu hagejate toodetud veini turustamisele nimetuse „champagne” all. Sellest nähtub kõige enam, et pärast seda, kui Comité interprofessionnel du vin de Champagne oli võtnud väga jäiga positsiooni, ähvardades Cave de Bonvillars'i suhtes kohtumenetluse algatamisega, märkis Comité interprofessionnel du vin de Champagne, et tema eesmärk ei olnud takistada „Champagne'i kommuunist pärinevate toodete tootmist, vaid pelgalt vältida igasuguseid mittetarvilikke arusaamatusi, seda eriti tuleviku suhtes”, tehes seejuures ettepaneku kohtumiseks, „et selgitada olukorda tulevikus”. Kuna hagejad ei olnud esitanud selle kohta ühtegi täpsustust, ja seda hoolimata Esimese Astme Kohtu poolt hagejatele saadetud vastavasisulisest kirjalikust küsimusest eeskätt viidatud kohtumise sisu või tulemuse kohta, ei saa sellest tuletada, et Comité interprofessionnel du vin de Champagne ei oleks vastu seisnud nimetuse „champagne” kasutamisele Prantsusmaa territooriumil hagejate eksporditud veini kirjeldamisel.

178 Eespool toodud järeldustest kogumis nähtub, et kuna kokkuleppe vaidlusalused sätted ei muuda selgelt hagejate õiguslikku olukorda, siis tuleb vaidlustatud otsuse tühistamise nõuded jätta vastuvõetamatus tõttu läbi vaatamata.

179 Täiendavalt tuleb märkida, et vaidlustatud otsus ei puuduta hagejaid isiklikult EÜ artikli 230 neljanda lõigu tähenduses.

180 Ka tuleb meenutada, et vaidlustatud otsusega heaks kiidetud kokkuleppe vaidlusaluste sätete tagajärjel jäeti ainuõiguslikult vastavalt kokkuleppe lisa 7 artikli 5 lõikele 2 kaitstud nimetus „champagne” ühendusest pärinevatele toodetele tingimustel, mis on sätestatud ühenduse õigusnormides. Lisaks vastavalt sellele, mida on märgitud eespool punktides 41–49, ning võttes arvesse nimetuse „champagne” tähenduse puudumist Šveitsi kaitstud nimetuste hulgas kokkuleppe tähenduses, mis asuvad kokkuleppe 2. liites, ei ole kokkuleppe lisa 7 artikli 5 punktis 4 sätestatud homonüümia erand kohaldatav seoses Prantsuse nimetusega „champagne”, mis on Prantsusmaalt pärineva mpv-kvaliteetveinina ära toodud kokkuleppe tähenduses ühenduse kaitstud nimetuste hulgas.

181 Sellest tuleneb, et kokkuleppe vaidlusaluste sätete tagajärg oli keelata nimetuse „champagne” igasugune kasutamine veinide puhul, mis ei pärine ühendusest, täpsemalt Prantsusmaalt, ning mis ei vasta ühenduse õigusnormidega ette nähtud tingimustele, mille täitmine on vajalik mpv-kvaliteetveini nimetuse „champagne” saamiseks. Seega puudutavad kokkuleppe vaidlusalused sätted samal viisil kõiki isikuid, kes praegu ja tulevikus toodavad või turustavad veinisektori selliseid tooteid, mis ei saa mpv-kvaliteetveini nimetust „champagne” eeskätt põhjusel, et need ei pärine Prantsusmaalt Champagne’i piirkonnast, ning nende isikute hulka kuuluvad kõik Šveitsi veinitoodete tootjad. Kokkuleppe vaidlusalused sätted on seega üldkohaldatav meede, mida kohaldatakse objektiivselt määratletud olukordadele ja mis tekitab õiguslikke tagajärgi üldiselt ja abstraktselt määratletud isikute kategooriale (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 13. detsembri 2005. aasta määrus kohtuasjas T-397/02: Arla Foods jt vs. komisjon, EKL 2005, lk II-5365, punktid 52 ja 53, ning viidatud kohtupraktika).

182 Siiski ei ole välistatud, et oma olemuselt ja ulatuselt normatiivne säte võib isiklikult puudutada konkreetset füüsilist või juriidilist isikut. See kehtib juhul, kui asjaomane akt mõjutab konkreetset isikut viimase teatavate eripäraste omaduste tõttu või faktilise olukorra tõttu, mille poolest on nad kõigist teistest isikutest erinevad ja seetõttu eristab neid sarnaselt konkreetse adressaadiga (Euroopa Kohtu 15. juuli

1963. aasta otsus kohtuasjas 25/62: Plaumann *vs.* komisjon, EKL 1963, lk 197, 223, ja 18. mai 1994. aasta otsus kohtuasjas C-309/89: Codorníu *vs.* nõukogu, EKL 1994, lk I-1853, punktid 19 ja 20; Esimese Astme Kohtu 6. juuli 2004. aasta määrus kohtuasjas T-370/02: Alpenhain-Camembert-Werk jt *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-2097, punkt 56).

183 Käesolevas asjas väidavad hagejad, et nad on sellises faktilises olukorras, et esiteks liideti *champagne*'i klausel kokkuleppesse eesmärgiga reguleerida tuvastatavate ja kokkuleppe sõlmimise hetkel tuvastatud tootjate grupi olukorda, ning teiseks on nad ainsad, kellel on Šveitsi õiguse alusel eriline õigus päritolunimetusele „champagne”.

184 Nendest argumentidest ei saa sellegipoolest järeldada, et kokkuleppe vaidlusalused sätted puudutavad hagejaid isiklikult.

185 Nagu ka eespool märgitud, ei olnud esiteks nende sätete ainus eesmärk reguleerida Vaudist Champagne'i kommuunist pärineva veini tootjate konkreetset olukorda, vaid üldiselt tagada nimetuse „champagne” ainuõiguse kasutamine Prantsusmaalt pärinevate veinide puhul, millel on selline nimetus ühenduse õiguse alusel. Üksnes kokkuleppe lisa 7 artikli 5 lõige 8 viitab „Šveitsist Vaudi kantonist pärinevate teatavate veinide” konkreetsele olukorrale ja teeb ajutise erandi, millega võimaldab kasutada sõna „champagne” veinide tähistamisel ja esitlemisel selles sättes ette nähtud tingimustel. Pelk asjaolu, et viidatud säte näeb ette soodsama ajutise korra „Vaudi kantonist pärinevate teatavate veinide” suhtes, ei mõjuta iseenesest järeldust, et kuna kokkuleppe vaidlusaluste sätetega tagatakse nimetuse „champagne” ainuõigus, on need sätted üldmeede, mis hagejaid isiklikult ei puuduta.

186 Teiseks ei taga hagejate õigus Šveitsi nimetusele „champagne” neile enam isiklikku huvi vaidlustada kokkuleppe vaidlusaluseid sätteid, ja seda isegi ilma, et oleks vajalik teha otsus selle nimetuse täpse iseloomu ja kvalifikatsiooni osas. Vastupidi kaubamärgiõigusele, mis oli ainuõigusena hagejal kohtuasjas *Codorníu vs. nõukogu*, milles tehti eespool punktis 182 viidatud otsus, milles Euroopa Kohus rõhutas, et hageja oli registreerinud graafilise kaubamärgi *Gran Cremant de Codorníu* Hispaanias 1924. aastal ning hageja kasutas seda kaubamärki traditsiooniliselt nii enne kui pärast selle registreerimist, tuleb märkida, et hagejate õigus kasutada nimetust „champagne” tuleneb Šveitsi õigusnormidest, mis tunnustavad kõigi nende ettevõtjate, kelle tooted täidavad ettenähtud geograafilised ja kvalitatiivsed nõuded, õigust turustada oma tooteid nimetuse „champagne” all ning jätavad sellest õigusest ilma need ettevõtjad, kelle tooted ei vasta nendele tingimustele, kusjuures kõnealused tingimused on ühesugused kõigi ettevõtjate jaoks (vt selle kohta *Esimese Astme Kohtu 15. septembri 1998. aasta otsus kohtuasjas T-109/97: Molkerei Großbraunshain ja Bene Nahrungsmittel vs. komisjon*, EKL 1998, lk II-3533, punkt 50, ja 13. detsembri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-381/02: *Confédération générale des producteurs de lait de brebis et des industriels de Roquefort vs. komisjon*, EKL 2005, lk II-5337, punkt 51).

187 Nii nagu kokkuleppe vaidlusalused sätted, ei puuduta ka Šveitsi kohaldatavad õigusnormid üksnes hagejaid, vaid toovad oma õiguslikud tagajärjed kaasa ka määramata hulga tootjate — olgu nad siis pärit Šveitsist või kolmandast riigist — jaoks, kes Šveitsi territooriumil soovivad turustada oma tooteid nimetuse „champagne” all käesoleval hetkel või tulevikus.

188 Pelk asjaolu, et hagejatel on käesoleval hetkel nende toodetavate teatavate veinide puhul õigus kommuuni nimetusele „champagne”, ei vii järelduseni, et kokkuleppe vaidlusalused sätted puudutavad hagejaid isiklikult, kuna see asjaolu tuleneb objektiivselt määratletud olukorra suhtes kohaldatavast üldmeetmest, s.o päritolunimetusi reguleerivad Šveitsi õigusaktid, mis toovad endaga kaasa õiguslikke tagajärgi üldiselt ja abstraktselt kindlaks määratud isikute rühmale, st kõigile ettevõtjatele, kes toodavad objektiivselt määratletud omadustega toodet (vt selle kohta eespool

punktis 186 viidatud määrus Molkerei Großbraunshain ja Bene Nahrungsmittel vs. komisjon, punkt 51).

189 Seda järeldust kinnitab pealegi Vaudi kantoni liidunõukogu 8. jaanuari 2003. aasta arvamus, mille hagejad ise kohtule esitasid ja milles on märgitud, et „seda nimetust on õigus kasutada kõigil viinamarjakasvatajatel või nende ühendustel, kes toodavad Champagne'i kommuuni maadelt korjatud viinamarjadest veini. Sellel alusel kasutab Cave des viticulteurs de Bonvillars muu hulgas nimetust „champagne” veinide suhtes, mida ta turustab ja mis pärinevad sellest kommuunist. Mitte ühelgi viinamarjakasvatajal ei ole õigust kasutada seda nimetust, kui ta ei ole Champagne'i kommuuni territooriumil asuvate viinamarjaistanduste omanik või rentnik või kui ta ei turusta veini, mis on toodetud selle kommuuni viinamarjadest”.

190 Selles osas tuleb lõpuks meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei sea õigusakti üldist kohaldatavust ja sellest tulenevat normatiivset iseloomu veel kahtluse alla võimalus enam-vähem täpselt määratleda õigussubjekte ja nende arvu, kellele seda teataval ajahetkel kohaldatakse, kui seda kohaldatakse selle õigusaktiga määratletud ja selle eesmärgiga seotud objektiivse õigusliku või faktilise olukorra alusel (vt Euroopa Kohtu 31. mai 2001. aasta otsus kohtuasjas C-41/99 P: *Sadam Zuccherifici jt vs. nõukogu*, EKL 2001, lk I-4239, punkt 29, ja viidatud kohtupraktika; vt ka selle kohta Euroopa Kohtu 26. oktoobri 2000. aasta määrus kohtuasjas C-447/98 P: *Molkerei Großbraunshain ja Bene Nahrungsmittel vs. komisjon*, EKL 2000, lk I-9097, punkt 64).

191 Eespool toodust tuleneb, et kokkuleppe vaidlusalused sätted ei saa hagejaid isiklikult puudutada, mistõttu tuleb nende hagi jätta vastuvõetamata tõttu läbi vaatamata.

192 Seda järeldust ei muuda ka hagejate argument tõhusa kohtuliku kaitse kohta, kuna Euroopa Kohus on EÜ artikli 230 neljandas lõigus sätestatud isikliku huvi tingimuse kohta sõnaselgelt öelnud, et viimast tuleb tõlgendada tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtteid silmas pidades ja võttes arvesse erinevaid asjaolusid, mis hagejat teistest eristavad, kuid selle tõlgenduse tulemusena ei saa kõrvale heita asjaomast tingimust, mis on sõnaselgelt asutamislepingus ette nähtud, ilma et ületataks sama lepinguga ühenduse kohtutele antud pädevust (Euroopa Kohtu 25. juuli 2002. aasta otsus kohtuasjas C-50/00 P: Unión de Pequeños Agricultores vs. nõukogu, EKL 2002, lk I-6677, punkt 44).

2. Kahju hüvitamise nõuded

Poolte argumentid

193 Hagejad väidavad, et vaidlustatud otsusega rikutakse omandiõigust, tegutsemisvabadust ning proportsionaalsuse põhimõtet, mis toob kaasa ühenduse lepinguvälise vastutuse.

194 Nimetatud rikkumisega põhjustati hagejatele kahju, mis tuleneb esiteks kuludest, mida nad pidid kandma veiniturule nimetusest „champagne” erineva nimetuse all sisenemisel, ning teiseks saamata jäänud tulust, mis seisnes selles, et hagejate toodetud veini hind tõenäoliselt langeks ligikaudu 4 Šveitsi franki pudelilt, kui hetkel aastas nimetuse „champagne” all müüdavalt 150 000 pudelilt võetaks see nimetus. Hagejad jätavad sellegipoolest endale õiguse esitada Esimese Astme Kohtule täpsemaid arvandmeid, kui vaidlustatud otsuse esimesed mõjud on selles osas ilmnenu.

- 195 Põhjuslik seos institutsioonidele etteheidetava käitumise ja tekitatud kahju vahel seisneb selles, et Prantsuse Vabariik osales nõukogu ja komisjoniga läbirääkimistel kokkuleppe vaidlusaluste sätete üle. Ilma selle liikmesriigi surveta ei oleks Šveitsi Konföderatsioon kunagi nõustunud nende sätetega, milleks ta siiski oli sunnitud, et saada seitse kahepoolset kokkulepet allkirjastatud.
- 196 Kuna Šveitsi ametivõimud olid kohustatud võtma kokkuleppe vaidlusaluste sätete rakendamiseks vajalikke meetmeid, on kahju ühendusele süüks pandav analoogiliselt sellele, mida otsustas Esimese Astme Kohus 11. jaanuari 2002. aasta otsuses kohtuasjas T-174/00: *Biret International vs. nõukogu* (EKL 2002, lk II-17, punktid 33 ja 34).
- 197 Selles osas ei ole oluline asjaolu, et kokkuleppe poolena on Šveitsi Konföderatsioon kahju eest kaasvastutav, kuna kõik hagejatele tekitatud kahju hüvitamiseks nõutavad tingimused on täidetud (Euroopa Kohtu 17. detsembri 1959. aasta otsus kohtuasjas 23/59: *Feram vs. Ülemamet*, EKL 1959, lk 501).
- 198 Nõukogu ja komisjon leiavad, et käesolevas asjas ei ole täidetud ükski ühenduse vastutuse tekkimise tingimus. Eeskätt väidavad nad, et kuna vaidlustatud otsusel puuduvad hagejate olukorra suhtes õiguslikud tagajärjed, puudub põhjuslik seos väidetavalt tekkinud kahju ning vaidlustatud otsuse väidetava õigusvastasuse vahel. Esiteks ei pane vaidlustatud otsus hagejatele ühtegi uut kohustust ühenduse territooriumil, ning teiseks tuleneb võimalik kahju, mida hagejad võisid saada Šveitsi territooriumil, Šveitsi ametivõimude tegevusest nii siis, kui viimased kuulutasid kokkuleppe oma territooriumil kehtivaks, kui ka siis, kui nad kiitsid heaks õigusnormid nende kohustuste rakendamiseks, millega nad olid nõustunud kokkuleppe alusel, mis jättis neile rakendamise osas valikuvabaduse.

199 Komisjon lisab, et asjakohatu on Prantsuse Vabariigi võimalik surve kokkuleppesse *champagne*'i klausli lisamisele. Läbirääkimised olid vaid ettevalmistav toiming ning need ei saa olla kahju põhjuseks, sest ainult läbirääkimiste tulemusel vastuvõetud normatiivaktist endast võib tuleneda kahju hüvitamise nõue. Kuna Šveitsi Konföderatsioon suveräänse riigina ratifitseeris kokkuleppe, peaksid hagejad, kes leiavad, et kõnealune kokkulepe neid riivas, pöörduma Šveitsi ametivõimude poole.

Esimese Astme Kohtu hinnang

200 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on EÜ artikli 288 teise lõigu tähenduses ühenduse lepinguvälise vastutuse tekkimise eelduseks see, et samal ajal esinevad teatavad tingimused, st institutsioonile etteheidetava käitumise õigusvastasus, kahju tekkimine ning põhjuslik seos väidetava käitumise ja viidatud kahju vahel (Euroopa Kohtu 29. septembri 1982. aasta otsus kohtuasjas 26/81: *Oleifici Mediterranei vs. EMÜ*, EKL 1982, lk 3057, punkt 16; *Esimese Astme Kohtu* 11. juuli 1996. aasta otsus kohtuasjas T-175/94: *International Procurement Services vs. komisjon*, EKL 1996, lk II-729, punkt 44; 16. oktoobri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-336/94: *Efisol vs. komisjon*, EKL 1996, lk II-1343, punkt 30, ja 11. juuli 1997. aasta otsus kohtuasjas T-267/94: *Oleifici Italiani vs. komisjon*, EKL 1997, lk II-1239, punkt 20). Kui üks nendest tingimustest on täitmata, tuleb kahju hüvitamise hagi tervikuna rahuldamata jätta, ilma et oleks vaja hinnata teisi vastutust kaasa toovaid tingimusi (Euroopa Kohtu 15. septembri 1994. aasta otsus kohtuasjas C-146/91: *KYDEP vs. nõukogu ja komisjon*, EKL 1994, lk I-4199, punkt 19, ja *Esimese Astme Kohtu* 20. veebruari 2002. aasta otsus kohtuasjas T-170/00: *Förde-Reederei vs. nõukogu ja komisjon*, EKL 2002, lk II-515, punkt 37).

201 Käesolevas asjas tuleb kõigepealt uurida kahju hüvitamise nõudeid neist tingimustest kolmanda alusel, mis puudutab põhjuslikku seost etteheidetava käitumise ja viidatud kahju vahel. Selle tingimuse osas on kohtupraktikast tulenevalt nõutav, et viidatud kahju peab olema etteheidetava käitumise otsene tagajärg (vt selle kohta Euroopa

Kohtu 4. oktoobri 1979. aasta otsus liidetud kohtuasjades 64/76 ja 113/76, 167/78 ja 239/78, 27/79, 28/79 ja 45/79: Dumortier frères jt vs. nõukogu, EKL 1979, lk 3091, punkt 21; Esimese Astme Kohtu 18. septembri 1995. aasta otsus kohtuasjas T-168/94: Blackspur jt vs. nõukogu ja komisjon, EKL 1995, lk II-2627, punkt 49, ja 29. oktoobri 1998. aasta otsus kohtuasjas T-13/96: TEAM vs. komisjon, EKL 1998, lk II-4073, punkt 74).

- 202 Hagejad leiavad, et kahju, mis koosneb kuludest, mida nad pidid kandma veiniturule nimetusest „champagne” erineva nimetuse all sisenemisel, ning saamata jäänud tulust, mis seisnes selles, et hagejate toodangu hind tõenäoliselt langeks, kui toodangult võetaks see nimetus, tuleneb otseselt sellest, et nõukogu ja komisjon võtsid vastu vaidlustatud otsuse, millega kiideti heaks kokkuleppe vaidlusalused sätted.
- 203 Analoogiliselt tühistamiskoetega seoses märgituga tuleb järjekorras uurida hagejate olukorda ühenduse territooriumil ja Šveitsi territooriumil.
- 204 Eespool asuvatest punktides 130–139 tuleneb, et kokkuleppe vaidlusalused sätted ei mõjutanud hagejate olukorda ühenduse territooriumil, kuigi hagejatel oli kokkuleppe jõustumise ajal keelatud juba turustada oma toodangut nimetuse „champagne” all vastavalt määrusele nr 2392/89. Vastavalt eespool punktides 140–150 märgitule tulenes see keeld ka määrusest nr 753/2002, mis jõustus 1. augustil 2003.
- 205 Seega ei saanud vaidlustatud otsus ühenduse territooriumil põhjustada hagejatele väidetavat kahju, kuna hagejate määratletud kahju tulenes juba kohaldatavatest

ühenduse õigusnormidest. Selles osas tuleb lisaks meenutada, et kui hagejad müüsid oma tooteid nimetuse „arquebuse” all Belgiasse, pidid hagejad juba enne kokkuleppe jõustumist sisenema ühenduse turule erinevat nimetust kasutades.

206 Eespool punktist 91 nähtub, et Šveitsi territooriumil tulenevad kahjulikud tagajärjed, mida kokkulepe hagejatele väidetavalt põhjustas, üksnes asjaolust, et tehes suveräänse otsuse sõlmida ja ratifitseerida kõnealune kokkulepe, nõustus Šveitsi Konföderatsioon end selle kokkuleppega siduma ning võttis vastavalt kokkuleppe artiklile 14 kohustuse võtta kohased meetmed sellest tulenevate kohustuste täitmiseks, mille hulka kuuluvad kokkuleppe vaidlusalustest sätetest tulenevad kohustused.

207 Seega ei saa Šveitsi territooriumil kokkuleppe elluviimiseks Šveitsi ametivõimude võetud meetmete tõttu hagejatele väidetavalt tekkinud võimalikku kahju käsitleda ühendusele süüks pandavana, mistõttu ei ole Esimese Astme Kohus pädev lahendama hüvitise saamiseks esitatud hagi.

208 Kuigi on küll tõsi, et kui Šveitsi Konföderatsioon sõlmis ja ratifitseeris kokkuleppe, kohustus ta vastavalt rahvusvahelisele õigusele tagama kokkuleppe täieliku täitmise, mille raames puudub tal kaalutusõigus, siis on samuti tõsi, et see kohustus tuleneb asjaolust, et enne seda on Šveitsi Konföderatsioon väljendanud oma suveräänset tahet läbirääkimiste käigus, mis viisid kokkuleppe sõlmimiseni, ning veelgi kauge-
malt vaadates tema välissuhetest.

209 Hagejate argumentid, et Šveitsi Konföderatsioonil ei olnud lõpuks muud valikut kui nõustuda kokkuleppe vaidlusaluste sätetega, kuna vastasel korral oleks läbi kukkunud

seitsme sektoriaalse kokkuleppe sõlmimine, ei saa seega järeldada, et etteheidetav kahju on ühendusele süüispandav. Kui isegi oletada, et see argument põhineb tuvas-tatud tegelikkusel, tuleb meenutada, et Šveitsi Konföderatsioon nõustus nende säte-tega läbirääkimiste raames, mis põhinesid vastastikustel mõõndustel ja eelistel ning mille lõpus võis see riik otsustada vabalt ja suveräänselt keelduda kommuuni nime-tuse „champagne” kaitses, võttes arvesse riigi laialdast huvi sõlmida nii see kokku-lepe kui ka üldiselt seitse sektoriaalset kokkulepet.

- 210 Kõnealune asjaolu on pealegi kooskõlas välissuhete föderaalsete asutuse juhataja kirjaga, mis saadeti 24. märtsil 1999 viinamarjakasvatavate ja -tootjate liidule ning milles on rõhutatud järgmist:

„Teie tõlgenduse kohaselt „katab E[uuroopa Liiduga] sõlmitud halbade kokkulepe-dest tulenevad kulud” põllumajandus, mille tõttu on eeliseisundis meie teised majan-dussektorid. Liidunõukogu ei nõustu selle analüüsiga, kuna 26. veebruaril 1999 allkir-jastatud kokkulepete üksikasjalik uurimine on kinnitanud, et põllumajandussektoris sõlmitud kokkulepe on iseenesest tasakaalus ning pakub Šveitsi põllumajandusele huvitavaid ekspordivõimalusi enam kui 370 miljoni tarbijaga E[uuroopa Liidu] turul”.

- 211 Küsimus, kas ühenduse seisund läbirääkimistel kokkuleppe vaidlusaluste sätete üle tulenes Prantsuse Vabariigi tahtest kaitsta Prantsuse kontrollitud päritolunimetust „champagne”, on selles osas täiesti asjakohatu. Õiguslikult ei oma puutumust Prant-suse Vabariigi võimalik seisund läbirääkimistel kokkuleppe üle, kuna kokkuleppe ainsad pooled olid ühendus ja Šveitsi Konföderatsioon.

- 212 Lõpuks tuleb märkida, et kuna väidetavalt Šveitsi territooriumil tekkinud kahju on süüks pandav selle riigi ametivõimudele, on Šveitsi kohus pädev otsustama võimaliku õiguse üle nõuda hüvitist kahju eest, mille Šveitsi ametivõimud hagejatele põhjustasid.
- 213 Ilma et oleks isegi vajalik otsustada nõukogu ja komisjoni esitatud vastuvõetamatuse vastuväidete üle (vt selle kohta Euroopa Kohtu 26. veebruari 2002. aasta otsus kohtuasjas C-23/00 P: nõukogu vs. Boehringer, EKL 2002, lk I-1873, punkt 52, ja 23. märtsi 2004. aasta otsus kohtuasjas C-233/02: Prantsusmaa vs. komisjon, EKL 2004, lk I-2759, punkt 26), tuleb esitatud kahju hüvitamise nõuded jätta rahuldamata ilmse õigusliku põhjendamatus tõttu osas, mis puudutab ühenduse territooriumil väidetavalt tekkinud kahju, ning Esimese Astme Kohtu pädevuse puudumise tõttu osas, mis puudutab Šveitsi territooriumil väidetavalt tekkinud kahju.
- 214 Seega tuleb hagi tervikuna jätta rahuldamata, ilma et oleks vajalik rahuldada hagejate nõuete viiendat osa.

3. Kohtumenetluse käigus esitatud uued väited

- 215 7. märtsi 2007. aasta kirjaga taotlesid hagejad Esimese Astme Kohtult luba esitada uusi väiteid kodukorra artikli 48 lõike 2 alusel.
- 216 Hagejad viitasid sellele, et vastu on võetud nõukogu 20. detsembri 2005. aasta otsus 2006/232/EÜ Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vahelise veini-kaubanduslepingu sõlmimise kohta (ELT 2006, L 87, lk 1), millest nähtub, et selles

riigis pooleldi üldnimedeks peetavad nimetused võivad jätkuvalt asuda kirjeldatavate toodete etikettidel, tingimusel et need moodustavad lubatava terviku. Hagejad väidavad seetõttu, et Ühendriikide teatavad veinitootjad võiksid teatavatel tingimustel kasutada oma territooriumil nimetust „champagne”. See asjaolu kinnitab vaidlustatud otsuse ebaproportsionaalsust ja diskrimineerivat iseloomu.

217 Selles osas piisab, kui märkida, et hagejate argumendid puudutasid eranditult hagi põhjendatust, nii et need ei sea kahtluse alla seda, et tühistamishagi on vastuvõetamatu, ega ka seda, et Esimese Astme Kohtul puudub osaliselt pädevus lahendada hagi, milles nõutakse Šveitsi territooriumil väidetavalt tekitatud kahju hüvitamist. Lisaks, kuna need argumendid näivad tõendavat ühenduse võimalikku eksimust, mille tõttu tekkis väidetavalt hagejatele ühenduse territooriumil kahju, ei suuda need siiski kahtluse alla seada eespool tuvastatud asjaolu, et kõnealuse kahju ja väidetava eksimuse vahel puudub ühenduse territooriumil põhjuslik seos.

218 Ilma et oleks isegi vaja uurida, kas kodukorra artikli 48 lõikes 2 sätestatud vastuvõetavuse tingimused on käesolevas asjas täidetud, tuleb otsust 2006/232 puudutavad hagejate argumendid igal juhul tagasi lükata.

Kohtukulud

219 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud hagejate kahjuks, jäetakse nende endi ja nõukogu ning komisjoni kohtukulud vastavalt nõukogu ja komisjoni nõuetele hagejate kanda.

220 Prantsuse Vabariik kannab kodukorra artikli 87 lõike 4 esimese lõigu alusel oma kohtukulud ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (kolmas koda)

määrab:

- 1. Jätta tühistamisnõuded vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.**
- 2. Jätta kahju hüvitamise nõuded läbi vaatamata.**
- 3. Mõista hagejatelt välja nende endi ja nõukogu ning komisjoni kohtukulud.**
- 4. Jätta Prantsuse Vabariigi kohtukulud tema enda kanda.**

3. juulil 2007 Luxembourgis.

Kohtusekretär

E. Coulon

President

M. Jaeger

II - 2093

LISA

Jacqueline Gonin Péroset-Grandson, elukoht Champagne (Šveits),

De Rahm ja Cie SA, asukoht Lausanne (Šveits),

Françoise Grin, elukoht Champagne,

Janine Payot, elukoht Champagne,

Rose-Marie Richard, elukoht Morges (Šveits),

Yolande Richardet, elukoht Les Tuileries-de-Grandson (Šveits),

Antoinette Schopfer, elukoht Yverdon-les-Bains (Šveits),

Huguette Verraires-Banderet, elukoht Renens (Šveits),

Dominique Dagon, elukoht Onnens (Šveits),

Susy Dagon, elukoht Champagne,

Élisabeth Giroud, elukoht Champagne,

Huguette Giroud, elukoht Champagne,

Serge Gonin Péroset-Grandson, elukoht Champagne,

Gilbert Guilloud, elukoht Champagne,

Claude Loup, elukoht Champagne,

Charles Madörin, elukoht Champagne,

Claude Madörin, elukoht Jongny (Šveits),

Rudolf Moser-Perrin, elukoht Payerne (Šveits),

Marc Perdrix, elukoht Champagne,

René Perdrix, elukoht Giez (Šveits),

Éric Schopfer, elukoht Champagne,

Denis Tharin, elukoht Champagne,

José Tharin, elukoht Champagne,

Maxime Tharin, elukoht Champagne,

Albert Banderet, elukoht Champagne,

Gilbert Banderet, elukoht Champagne,

Jean-Pierre Banderet, elukoht Yverdon-les-Bains,

Emmanuel Borgeaud, elukoht Champagne,

Paul André Cornu, elukoht Champagne,

Ronald Dagon, elukoht Champagne,

Jean-Michel Duvoisin, elukoht Bonvillars (Šveits),

Daniel Forestier, elukoht Bonvillars,

Michel Forestier, elukoht Champagne,

Edgar Giroud, elukoht Torgon (Šveits),

Edmond Giroud, elukoht Champagne,

Georges Giroud, elukoht Champagne,

Cofigo SA, asukoht Morges,

Jean Vogel, elukoht Grandvaux (Šveits),

Commune d'Yverdon (Šveits).